

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXVI

Rugsėjis - September 3, 1981

Nr.35

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

JAV politikos abėcėlė

Tarp 'sulaikymo' ir 'išvadavimo'

Vytautas Meškauskas

Už 100,000 dolerių entuzias-tai Kalifornijoje sužinojo iš vie-nos Public Relations firmos, kad -

'Esmiškai JAV vyriausybės politika Pabaltijo valstybių atžvilgiu yra siaura, pasyvi ir šiuo metu beveik neegzistuojanti' -

(žiūr. rugp. 12 d. Draugo pa-sikalbėjimą su Ant. Mažeika).

Kadangi tokį išsiaiškinimą, kaip sakoma tame pasikalbė-jime, piniginiiais inais parė-mė Pasaulio ir Krašto Bendruo menių valdybos, reikia many-ti, kad ir jos to nežinojo, ne-paisant plataus visokių 'tary-bų' ir 'atstovų' tinklo.

Tokios visuotinos ignoraci-jos akivaizdoje, gal ir mums verta grįžti kiek praeitin, kad atsiminti, jog faktinai JAV ne-turėjo 'placios' ir 'aktyvios' politikos nuo pat Sovietų Sa-jungos įsikūrimo. Kas netin-gėjo truputį pavartyti laikraš-čius, tas turėjo žinoti, kad dėl JAV užsienio politikos jau se-niai vyksta diskusijos.

ALTO PAREIŠKIMAS

Amerikos Lietuvių Tary-ba nuo pat savo įsikūrimo per visus keturis dešimtme-čius buvo ir yra nusistačiusi bendradarbiauti su visais, kuriems nuoširdžiai rūpi Lietuvos laisvės reikalai.

Ryšium su naujai Los Angeles įsteigtu Baltų or-ganizaciniu komitetu ir jo pasitelkta viena amerikie-čių kompanija, Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių laisvinimo reikalams vesti, Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba š. m. liepos mėn. 31 d. posėdy pasisakė sekan-čiai:

1. Lietuvos laisvinimo reikalų pavedimas kitatau-čių biznio kompanijai gali silpninti esamus lietuvių laisvinimo veiksmus bei jų pastovumą ir tęstinumą.

2. ALTas tiesioginiai ar per Jungtinį Pabaltijo Ko-mitetą jau seniai vykdo daugumą darbų, nurodytų tos kompanijos projekte.

3. ALTas atsisako įsi-jungti į šią akciją ir ją fi-nansiniai paremti, kaip yra prašoma minėto Baltų or-ganizacini okomiteto.

Tuo pačiu Amerikos Lie-tuvių Taryba pasisako, kad ji ir toliau sieks uolios ir sutartinos pačių lietuvių veiklos, panaudojant įgytą patyrimą ir plačiosios vi-suomenės paramą.

ALTo Valdyba

1946 m. vasario mėn., tada dar mažai žinomas rusų istori-jos žinovas George F. Kennan, tuo laiku buvęs JAV ambas-a-dos Maskvoje patarėjas, para-šė savo viršininkams 8,000 žo-džių memorandumą, bandy-damas suformuluoti politiką, kurios JAV turėtų laikytis su-sidūrusios su sovietų ekspansi-ja.

Sekančių metų liepos mėn. tas memorandumas pasirodė Foreign Affairs žurnale, už-vardintas: 'Sovietų Elgesio Saltiniai'. Kennan jame tei-gė:

'... sovietų spaudimui į Va-karų pasaulį galima pasi-priešinti gerai apmąstytom ir budriom kontrapriemo-nėm nuolat besikeičiančiuo se geografiniuose ir politi-niuose taškuose, reaguojant į pasikeitimus ir manevrus pačių sovietų politikos, ku-rios negalima pakeisti įkal-bėjimu ar sužavėjimu ...

'... nė vienas mistiškas, me-sianiškas sąjūdis - o ypač toks kaip Kremliaus - negali išlaikyti eilės nepasisekimų galų gale vienaip ar kitaip neprisitaikydamas prie įvy-kių logikos.'

Tai buvo sulaikymo - 'con-tainment' - politikos filosofija. Išeidamos iš jos JAV aplink vi-są Sovietų Sąjungą turėjo su-daryti 'situations of strength' ekspansijos sulaikymui, kari-nėm bazėm draugiškose šaly-se, Marshallo planu bei pan. ir, žinoma, atstatant pačių JAV karinę galybę.

Kaip matome, 'contain-ment' yra defenzyvinė politi-ka, kuri greitai nedavė ir ne-galėjo duoti vaisių. Didelį smūgį ji patyrė komunizmui įsigalėjus Kinijoje.

1952 m. rinkiminėje kam-panijoje kandidato Eisenhowe-rio užsienio politikos patarėjas John Foster Dulles iškėlė pa-vergtųjų tautų išvadavimo šū-kį. Po rinkimų, paskirtas Vals-tybės Sekretorium, Dulles aiš-kino senato užsienio reikalų komisijos posėdyje:

'... politika, kuri tik nori su-laikyti Rusiją ... yra pa-smerkta nepasisekimui dėl savo grynai defenzyvinio po-būdžio, kuriuo negali laimė-ti prieš agresyvią politiką ... Tik išlaikant gyva išlaisvi-nimo viltį ... mes galime at-remti tą baisų pavojų.'

Taip prasidėjo visų tautų vadavimo veiksmų Amerikoje aukso gadyne.

Nieko neišvadavus, 'išvada-vimo' politika neteko savo bliz-gesio. Grįžta prie 'susilaikymo'. Likimo ironija dar pano-rėjo, kad tokio ryškaus anti-komunisto, kaip Nixonas, poli-tika iš 'bipolarinės konfron-

(Nukelta į 2 psl.)

Palangos kopos ir tolimoje matomas tiltas į jūrą...

Sovietai visu smarkumu rusina Lietuvą ir kitas respublikas

Pasakoja neseniai pasitraukęs iš Lietuvos

Dabartinės Lietuvos spau-doje ir su žiburiu nerasi-me tokių žodžių kaip 'Soviniš-tinis rusiškasis nacionalizmas', ar ap-lamai 'rusiškasis nacionalizmas', tačiau tūkstančiai knygų ir brošiūrų išleista prieš lietuviš-kąjį nacinalizmą, vadinant jį dar ir buržuaziniu. Pasirodo, kad sovietiniu požiūriu rusiš-kas nacinalizmas negalys būti šoviništinis, tačiau lietuviška-sis - taip! Kaip gi yra ištikrų-jų? Pažiūrėkime, kaip 'vagies kepurė dega': žvilgtelkime tik i keletą momentų-faktų, kaip rusiškasis komunistinis imperia-lizmas, prisidengęs tarybinio broliškojo internacionalizmo vėliava ir šukiais, rusina visas užgrobtas tautas nuo Baltijos iki Vladivostoko, nuo Vorku-tos iki Kaukazo, - jų tarpe ir mūsų tautą.

Lietuva, šimtmečiais atlai-kiusi kryžiuočių puolimą iš va-karų, o taip pat ir lenkų kal-bos skerbimasi, ginasi šiandie nuo rusiško imperializmo, ei-nančio su raudona pjautuvo ir kūjo vėliava okupuota Nemu-

no krašto teritorija dviem kryptimis - iš Maskvos ir iš bu-vusios Karaliaučiaus srities, Rytprūsių. Tikslas - sunaikinti lietuvių kalbą, pakeist lietu-vių širdis ir protus, kad po kiek laiko ant Nemuno kranto teliktų tik kryžius su užrašu: 'Čia gyveno lietuviai!'

Niekad lietuvių istorijoje ne buvo tiek daug pajėgių tautie-čių rusinimo pasipriešinimui. Bet niekad istorijoje nebuvo ir tokios baisios situacijos, rusiš-ko puolimo - plačiai organizuo-to, rafinuoto, apsiginklavusio šiuolaikinėmis XX amžiaus technikos priemonėmis.

Stai keli būdingi rusinimo momentai iš daugelio.

Ryškūs rusų tautybės gyven-tojų iš Rusijos Federatyvinės respublikos skverbimasis į Lie-tuvą, į Lietuvos ekonominius centrus, prisidengiant 'nepa-mainomų' specialistų titulais, ar 'tautų draugystės' skraiste. Paminėtina šios stambesnės ga-mybos ar įmonės: atominė elektrinė Ignalinos krašte prie Visagino ežero, Mažeikių naf-

tos perdirbimo gamykla, Pa-kuonio-Kaišiadorių akumuliacinė hidroelektrinė, Elektrėnų VRES, Alytaus medvilnės kombinatas, Klaipėdos laivų statykla, Vilniaus kuro apara-tūros gamykla, Kauno dirbtinio pluošto gamykla, Utenos trikotažo fabrikas, Jonavos azotinių trąšų gamykla, Kė-dainių chemijos kombinatas ir kt. ...

Nepaprastai didelis rusų antplūdis į Lietuvos kurortus: Palangą, Druskininkus, Birš-toną, o vasaros metu ištisai ne-nutrūkstantis 'turistų' ir 'sve-čių' srautas į šiaurės rytų Lie-tuvos miestus ir kaimus, ypač Zarasus. Palangoje veikia TSRS dailininkų namai, Va-nagupėje ištisas kompleksas vyriausybinių poilsio namų, Neringoje, Preiloje plečiama Maskvos 'Žinijos' draugijos po-ilsiavietė ir t.t. Druskininkai tapo beveik rusišku miestu. Vi sur tegirdėti rusų kalba. Lie-tuvos gyventojams čia mažai

(Nukelta į 4 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Spekuliacijos apie karinį incidentą Viduržemio jūroje: jei JAV siekė parodyti savo vėliavą ir raumenis, kaip skaičiavo Kadafy?

Incidentas Viduržemio jūroje, laike kurio per minutę buvo numušti du Libijos lėktuvai, sukėlė daug spekuliacijų užsienio politika besidominčiose sluoksniuose. JAV incidento pačios neieškojo, tačiau buvo jam pasirengusios. Faktinai jau nuo pat II pasaulinio karo pabaigos JAV ir sovietų žvalgybos lėktuvai seka laivynų judėjimus. Sovietai į tą yra įkinę ir savo satelitus. Jau prieš metus — 1980 m. rugsėjo 16 d. — du Libijos Mig-23 puolė 200 mylių nuo kranto nutolusį amerikiečių žvalgybos lėktuvą RC-135, kurio lakūnas tačiau sugebėjo išvengti paleistos raketos. Po penkių dienų panašų lėktuvą konfrontavo du Libijos MIG-23, du MIG-25 ir keturi prancūzų gamybos Mirage naikintuvai. Amerikiečių lėktuvo apsaugai pasirodė F-14 iš lėktuvnešio Kennedy grandis. Libijos lėktuvais tą syk skridę Sirijos lakūnai atsiklausė savo kontrolės centro, ką toliau daryti.

JAV politikos abėcėlė...

(Atkelta iš 1 psl.)

tacijos' perėjo į daugiau neaiškų 'jėgų balansą'. Earl Ravenal rašė Foreign Policy žurnalo 1977-78 m.m. žiemos Nr.: 'Jei Nixonas su Kissingeriu galutinai ir nepabaigė 'containment' to, tai jie jį bent iš naujo įvertino, paversdami jį daugiau strategijos kaip ideologijos reikalu, sumažindami jo priešiško griežtumą, ir jį paversdami į daugiau neutralią tarptautinio 'stabilumo' sąvoką.'

Nuo to laiko mažai kas pasikeitė. Valstybės Sekretorius Haig vis dar nori matyti 'didesnį sovietų susivaldymą vartojant jėgą'. JAV statančios 'užtvara agresijai'. Apie 'išvadavimą' nieko negirdėti. Galimas daktas, kad 'išvadavimas' kada nors vėl sutaps su JAV interesais. Tačiau keturi metai Carterio administracijos papildomai įrodė, kad ne užtenka tik noro, bet reikia dar ryžto, sugebėjimo ir priemonių pasirinktą politiką vesti, o demokratiniam režime reikia turėti ir tautos pritarmą. Pagaliau gali būti atsitinkimų, kad lietuvių tautos interesai gali ir nesutapti su JAV interesais. Pvz. tiems prireikus ginkluoto sukilimo, nuostoliai lietuvių tautai gali būti nepakeliami. Pavesti tai spręsti Kalifornijos Public Relations specialistams būtų, švelniai tariant, neatsargu. Panaudoti tokios firmos patarnavimą gali tik tas, kas žino, ko jis iš jos nori, o ne atvirksčiai.

Jie tada gavo įsakymą grįžti namo. Amerikos spaudoje pasirodė spekuliacijos, kad Carteris norėdamas pataisyti savo perrinkimo šansus, tyčia ieško susidurimo su Libija. Gynybos Departamentas po to paskelbė, kad nežinia, ar Libijos lėktuvai tada paleido raketą į R-135, tačiau dabar teigiama, kad buvo beveik tikra, kad iš Libijos lėktuvų buvo paleista bent viena raketa.

Iš to viso N. Y. TIMES kolumnistas William Safire išveda, kad 1) JAV karinės pajėgos prezidento Carterio ir Reagano laikais buvo ir yra pasiryžusios ginti savo teisę plaukioti ir skraidyti virš Viduržemio jūros, ir 2) Kadafy iš savo pusės jau 1980 metais davė įsakymą pašauti amerikiečių lėktuvą, bet vėliau jį atšaukė. Paskui dar kartą apsigalvojęs, jis išakė pašauti amerikiečių lėktuvą sekančiais progai pasitaikius. Kodėl? Safire mano, kad Kadafy jaučia, kad kilpa ant jo kaklo siaurėja. Visi prieš jį — Egipto prezidentas Sadatas mielai paimtų jo naftos laukus, jokių simpatijų jam neturi ir visa eilė šiaurės Afrikos valstybių valdovų, po kurių sostais jis rausiasi. Įsakydamas savo lakūnams pulti, Kadafy turėjo žinoti, kad jis juos siunčia į savižudžių misiją, tačiau jis tikėjosi, kad susirėmimas su amerikiečiais vis tiek koks būtų jo rezultatas, sukels jam simpatijų arabų ekstremistų tarpe, o antra, kas jam dar svarbiau, privers jį užtarti Sovietų Sąjungą.

Iki šiol Kadafy buvo geras Sovietų Sąjungos ginklų pirkėjas, jų įsigijęs net už 12 milijonų dolerių, mokėdamas grynais. Tačiau sovietai nelabai jį pasitiki, jie atmetė jo prašymą leisti įsteigti savo atstovybes sovietų mahometonų respublikose. Jei dabar sovietai jį paliktų Alaho ir Vašingtono valiai, Kremlius

prestižas kristų visame Islamo pasaulyje. Už jį užstodami sovietai galėtų bent sustiprinti Libijos, Sirijos ir PLO (Palestiniečių) bendrą frontą. Galimas daktas, kad Kadafy dar spekuliuojo, kad sovietams nerimas Viduržemio jūroje labai praverstų, nes atitrauktų pasaulio dėmesį nuo Lenkijos.

★

Kokie būtų Kadafy motyvai, kol kas amerikiečiai gali pasidžiaugti savo pasisėkimu. Taip mano tame pačiame laikraštyje buvęs Valstybės sekretorius Joseph J. Sisco. Anot jo, dviejų Libijos lėktuvų nušovimas nepakeis pasaulio, tačiau šiuo metu, kada Amerikos prestižas buvo taip žemai kritęs, tos akcijos pasėkos buvo labai naudingos. Juk paskutiniu laiku visi Amerikos kariniai žygiai pasibaigdavo, kaip taisyklė, nepasisekimu. Povandėninis laivas netyčia paskandino japonų prekybinį laivą, Irane nepasisekė išvaduoti įkaitų, visai neseniai prie Floridos krantų ant to paties Nimitzo lėktuvnešio nemokėsiškai nusileisdamas lėktuvas pridarė už porą šimtų milijonų dolerių nuostolių. Sisco rašo:

"Iš pasaulio policininko rolės šeštame šio šimtmečio dešimtyje, mes pasukome į nesikišimą septintame dešimtmetyje, dabar administracija nori kai kur parodyti savo jėgą. Libija ir jos vadas buvo tam puikūs taikiniai".

Pademonstravus savo valią ir ryžtą reikia gerai apgalvoti sekančius ėjimus. Skubėti nėra ko, mano Sisco.

Mums rašo

DAR APIE ŽĄSIS

Atitaisydami atkarpoje apie dr. D. Zaunių (70) "Visi valgo žąsis" padarytą korektūros klaidą Jūs ją tik

■ Iš kitos pusės

Kada reikia pažadinti prezidentą? Tas klausimas iškilo paaiškėjus, kad prezidentui Reaganui apie susirėmimą su Libijos lėktuvais buvo pranešta bene šešiom valandom po jo praslankus. Kaip atsitiko, — pradėta klausti — kad vyriausias karinių pajėgų viršininkas tokiu pavojingu momentu ramiai miegojo. Tie, kurie teigia, kad Reaganas daugiau negu koks kitas paskutinių prezidentų savo funkcijas perleidžia pavaldiniams, gavo tam naują įrodymą. Patys Baltieji Rūmai aiškino, kad prezidento kelti nebuvo reikalo, nes lėktuvus numušus nereikėjo daryti kokio svarbaus sprendimo. Pats Reaganas į tą kontraversiją atsiliepė su humoro doze: jį būtų reikėję pažadinti, jei būtų numušti amerikiečių lėktuvai, šiuo atveju buvo numušti Libijos ir dėl to neverta nutraukti miego.

Tai man priminė atsitikimą iš mūsų istorijos. 1920 m. lapkričio 16 d. auštant želigovskio kariuomenė prasi-veržė per mūsų frontą ir pro pramuštą skylę metė savo "Tatarska jazdą" — keturis kavalerijos pulkus. Tuo metu mūsų vyriausias kariuomenės vadas gen. Žukauskas medžiojo pas grafą Pszezdzieckį Rokiškyje. 7-to pulko batalijonui užklupus želigovskį su visu jo štabu į šiaurę nuo širvintų lenkų tarpe kilo panika, kurią vykusiai išnaudojo mūsų neskaitytinai ir pavargę daliniai. Lapkričio 19 d. atsiradęs gen. Žukauskas išakė priešą vyti. Krašto Apsaugos Ministeris pulk. K. Žukas atsidūrė prieš klausimą, ar Žukauską traukti į teisimą, ar... jam priskirti laimėjimą. Min. pirm. Griniui pritarus, pasirinkta antra galimybė, nes kariuomenė reikalinga autoriteto. Žukauskas gavo 1-mo laipsnio Vyčio Kryžių, o iš Amerikos lietuvių... aukso kardą.

Prezidentas Reaganas porai dienų po incidento praslankus stebėjo laivyno pratimus Ramiajam Vandenynė. Nors jie jau seniai buvo numatyti, bet labai tiko gyvenamam momentui. Net skeptiški spaudos atstovai turėjo konstatuoti, kad laimė ir toliau prezidento neapleido. Ar ne viskas atsitinka... atsitiktinai? **vm**

pa didinti o sakdami: "Valdininkai turėjo pirkti vieną žąsį nuo gaunamo atlyginimo ne už kiekvienus 50 litų, bet už kiekvienus 150 litų." (Dirva Nr. 33). Tuo tarpu iš tikrųjų žąsims pirkti buvo paimtos pagrindu valdininkų tarnybinės kategorijos (laipsniai) — kiek kategorijų tiek žąsų.

Dėl aiškumo: Mano būtojų įstaigų buvo nuo V iki XIII kategorijos tarnautojų, V kat. gavo 200 litų, VI — 240 lt., VII — 280 lt. Jiems teko pirkti žąsis už kiekvienus gautus 40 litų; VII kt. 300 lt. 8 žąsų jau išpuolė tik kiekvieniem 37,50 litų gauto atlyginimo, kai tuo tarpu XIII kat. alga buvo 600 litų — 13 žąsų, jau vienai žąsiai išpuola 46,15 litų.

Viengungiai, kurie maitinasi viešose valgyklose arba privačiai, supirkinėjo žąsų korteles, žinoma, papigintai, o ne žąsis, nes gau-

nant algą reikėjo pateikti korteles.

Tokia buvo anuo metu tikrovė.

Stasys Grižė
Dorchester, Mass.

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP
For 340 bed general hospital to work and live in small congenial community
REGISTERED MEDICAL TECHNOLOGISTS ASCP
Immediate openings in most areas. Salary commensurate with experience & ability. Also
REGISTERED NURSES
For all services and all shifts. Good starting salary plus shift differential. Apply call or write to Personnel Director
606-329-2133
KING'S DAUGHTERS' HOSPITAL
Ashland, Ky. 41101
An Equal Opportunity Employer (35-41)

JOB SHOP FOREMAN
Aggressive with job shop experience. Must be familiar with all phases of heavy plate and structural fabrication.

A-1 WELDING & FABRICATING INC.
E. 32ND & OMAHA AVE.
LORAIN, OHIO 44055 (29-35)

IMMEDIATE OPENING FOR REGISTERED X-RAY TECHNICIAN
in a modern well equipped acute care 100 bed JCAH approved hospital. Work and live in small congenial community & hospital. Salary commensurate with experience and ability liberal personnel policies. Apply call or write to: Personnel WILBARGER GENERAL HOSPITAL, 920 Hillcrest Dr., Vernon, Texas 76384, 817-552-9351. E.O.E. (30-39)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

3116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

PUBLICATION NUMBER (USPS—157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

SUSIMĄSTYMAS ŠVENČIANT DARBO ŠVENTĘ

Ateinantį savaitgalį šio krašto žmonės švęs darbo šventę, JAV kongresui 1894 metais pirmąjį rugsėjo mėnesio pirmadienį paskelbus valstybine švente. Įmonių ir įstaigų darbininkams bei tarnautojams tai bus normaliai apmokama poilsio ir atgaivos diena, paprastai praleidžiama išvykomis į gamtą arba privačiu svečiavimusi. Kartosis panašiomis progomis neišvengiama statistika: apie pusę tūkstančio padidėjusio susisiekimo nelaimėse žuvusių, antra-tiek sužeistų, daugiausia per skubėjimą, neatsargų vairavimą, o labai dažnai - per besaikį svaigalų vartojimą. Jeigu viso to būtų galima išvengti, daugelis galėtų pasidžiaugti, kad tasai ilgas savaitgalis praėjo maloniai ir laimingai, gražiau negu kitais kartais.

Darbo šventės išsikvojimas buvo didelis ano meto darbininkijos, susiorganizavusios į darbo unionas, laimėjimas. Praėjusio šimtmečio pabaigoje, kylančioje ir didėjančioje pramonėje, darbo žmonės ėmė burtis į unionas, kad kolektyviai galėtų pasiekti tai, kas nepasiekama su įmonių savininkais vedant derybas: žmoniškesnes darbo sąlygas ir pragyvenimui reikalingą uždarbį. Lygiai prieš šimtą metų - 1881 metais paskiroms unionom apsigjungus ir įsteigus Amerikos darbo unionų federaciją AFL, šiandien turimos dirbančiųjų teisės ir apsauga nepabiro tuoju pat kaip neužtarnauta malonė iš dangaus. Dėl kiekvieno menkniekio teko ilgai derėtis, daug aukotis ir nukentėti, apdairiai išnaudoti visas prieinamas priemones. Ir tai truko ne metus ar kitus, bet kone visą šimtmetį, aktyviai dalyvaudant ir mūsų lietuvių ankstyvesnės kartos ateiviams, kaip vaizdžiai aprašė S. Michelsonas savo knygoje "Lietuvių išeivija Amerikoje".

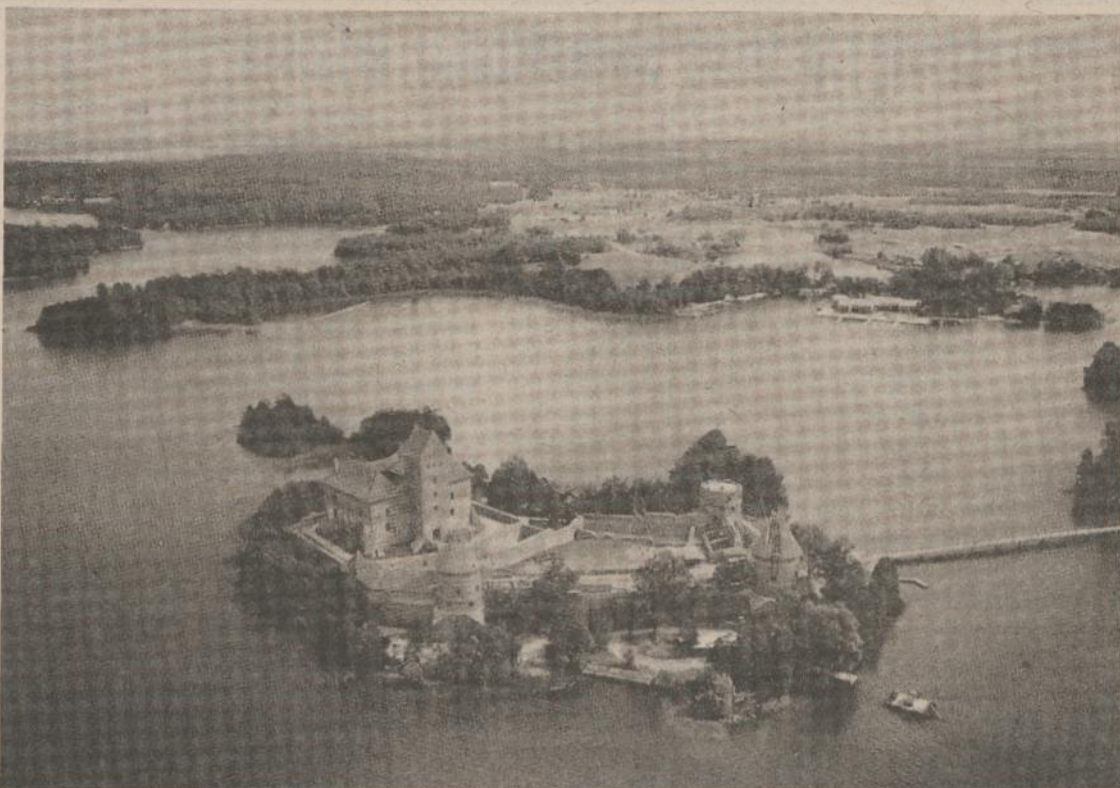
Pramonininkams, iš senesnių laikų tampriai trestų ir kartelių forma susirūšusiems, besioorganizuojančios darbininkijos statomi reiklavimai buvo naujenybė, kurią jie stabdė ir prieš kurią jie kovojo, tačiau ilgainiui turėjo nusileisti. Ir taip darbo unionos, per šimtą metų keliavusios grubiu ir duobėtu keliu, pagaliau tapo milžiniška socialine pajėga, su kuria turi skaitytis tiek darbdaviai, tiek krašto valdžia. Lyginant tai, ką darbo žmogus turėjo unionų veiklos pradžioje ir ką jis yra pasiekęs šiandien,

aiškėja milžiniški amerikiečių darbo unionų pasiekimai, tiesiogiai jų narių ir apskritai visos darbininkijos gerovei.

Unionų stiprybė neabejotinai remiasi jų demokratine sąranga. Tačiau ir ta demokratinė sąranga turi spragų, pro kurias pralenda nevisados unionos reikalais pirmoje eilėje besirūpiną vadai. Iš paviršiaus tos ar kitos darbo rūšies unionos atrodo vieningos, tačiau iš tikrųjų beveik visose veikia po keleto smulkesnių grupuočių, siekiančių vadovybėn įstatyti savus žmones. Užkulisuose vykstančios grumtynės kartais nuneina net kriminaliniais keliais. Kitais atvejais, nors ir demokratiškai į viršūnę iškoję savanaudžiai vadai kažkaip susigundo neperšvariausiai manipuluoti narių sutelktomis lėšomis ir net jas nepateisinamai švaistyti, neužmiršdami savęs ir savųjų. Būna ir tokių atvejų, kada didybės siekdami unionų vadai, didžiulę naudą savo nariams žadėdami, išveda unionas į laimėti perspektyvų neturinčius streikus, arba iš darbdavių kietai reikalauja išpareigojimų, kurių jie nė neišgali patenkinti. Darbdaviai geriau įmones iškelia į pigesnes darbo jėgos valstybes, arba neretai ir pačias įmones likviduoja. Ir jų nepaimsi - jie gyvens kaip gyvenę, tuo tarpu suvedžioti unionų nariai netenka darbo, o jų šeimos patenka vargan.

Tai neigiami reiškiniai, kurių pastaruoju metu sąmoningi unionų nariai - ir tokie pat vadovai - besikeičiančiose sąlygose stengiasi vengti ir iš grumtynių su darbdaviais pereina į vis glaudesnį bendradarbiavimą. Tose besikeičiančiose sąlygose ypatingą rūpestį kelia infliacija ir mechanizacija - ir viena, ir kita paskui save tempdamos nedarbą. Kada pragyvenimas brangsta, suprantamas darbininkų reikalavimas naujoje sutartyje išsiderėti didesnį uždarbį. Pabrangsta darbo jėga - įmonės priverstos kelti gaminių kainas. Pakilusios kainos vėl skatina reikalauti didesnių atlyginimų - ir taip tęsiasi tartum ta daina be galo, kol sumechanintoje įmonėje naujai pastatytas robotas perima darbą, išsiųsdamas dešimtis žmonių registruotis bedarbiais.

Apdairių ir nuosaikiųjų unionų vadovų svarbiausias siekimas dabar yra ne tiek išikovoti pasakiškus atlyginimų pa-

Bendras vaizdas Trakų, Lietuvos didžiosios kunigaikštystės senosios sostinės (XIV amž.), salos piliis (restauruota), kurioje gyveno Didysis Lietuvos kunigaikštis Kęstutis.

TAUTOS ŠVENTĖS MINTYS

JONAS MIŠKINIS

Kai nūdien žvelgi į lietuvių tautos praeitį, prieš akis atsistoja begalės istorinių laikotarpų, kurie byloja, kad mūsų tautos kelias buvo daugiau klotas tragiškais ir skaudžiais išgyvenimais, pro kuriuos tik retkarčiais ilgų amžių grandinėje švystelėdavo giedresni laikotarpiai. O kai imi gilintis į Vytauto Didžiojo siekimus, tai ryškiai atspindi lietuvių tautos sunkius kovos kelias.

Tačiau Lietuva Vytauto laikais buvo garsi ir stipri valstybė. Vytautas savo kariniais ir politiniais sugebėjimais buvo žymiausiu Europos vyru. Jam vadovaujant vokiečių grobuoniškiems kryžiuočiams ties žalgiriu buvo suduotas lemiamas smūgis. Net totoriai, pabugę Vytauto galybės, penkiem šimtams metų

kėlimus, kiek išlaikyti tai, kas šiandien jau turima. O neišvengiamai beplintačios mechanizacijos grėsmę sušvelninti tegali tik darbo netenantiems sudarytos sąlygos įsigyti naujas specialybes, užtikrinančias jiems ir jų šeimoms gerbūvį. Šia kryptimi vedančias pastangas unionų nariai, atrodo, mieliau paremia negu ekstremistų sukurstyti streikus. Kitaip jie vienur ar kitur nebūtų sutikę keletai metų užšaldyti ligi šiol gautus atlyginimus, kad tik judėtų mašinų jų dirbamose dirbtuvėse.

Pereitų metų visuotiniai rinkimai buvo gera pamoka unionų vadovybėms, kurių nariai pabalsavo ne taip, kaip vadovybės įtaigojo, nes jų troškimas buvo Washingtonan atvesti valdžią, siekiančią ekonominio stabilumo. Naujoji administracija didelėmis pastangomis to ir siekia. Jeigu jos pastangos paremtų ir unionų vadovybės, moderuodamos savo reikalavimus, gal bendromis pastangomis pavyktų ta pačia kryptimi patraukti ir pramonę. O glaudus šių visų trijų partnerių bendradarbiavimas gal būtų geriausias laidas ekonominiui atkūtimui šiais nepastoviais laikais.

atsisakė nuo savo grobuoniškos politikos.

Vytautui mirus, Lietuvos bajoriams nusigręžus nuo lietuviškųjų reikalų ir susibičiuliavus su Lenkijos bajorija, Lietuvos reikalai ėmė silpnėti. Tasai silpnėjimas baigėsi Lietuvos padalinimu ir caristine okupacija.

Lietuvos nepriklausomybės metais vyriausybės įkurta tautos šventė yra labai prasminga. Ji buvo sąmoningai pavadinta ne valstybės, bet TAUTOS ŠVENTĖ. O kur gi yra lietuvių tauta? Visur, kur gyvena lietuvių. Taigi ne tik pavergtoje Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje. Žodžiu, tauta yra neaprežta erdvės. Žinoma, tauta gali sudaryti atskirą valstybę, bet gali ir nesudaryti. Tauta ir be valstybės griaučių gali gyventi kaip organizmas. Pavyzdžiui, lietuvių tauta ilgą laiką neturėjo ir dabar neturi savo nepriklausomos valstybės, bet vis dėl to ji pasilieka gyva tauta. Tokiu būdu tauta yra kažin kas aukštesnis, galima sakyti, lyg dvasinis dalykas. Tas bruožas daug pasako. Be to, jis drauge ir nurodo, jog tauta yra nepalyginamai daugiau, negu atskiras asmuo.

Jei sakome LIETUVIŲ TAUTOS ŠVENTĘ, tuo pažymim ir patį lietuviškumą. Tam tikru požiūriu šią šventę galėtum vadinti ir lietuviškumo švente. Mat, tauta ir tautiškumas paprastai nėra bespalviai dalykai, jie turi tik jai vienai prigijusių ypatybių. Vadinasi, ši šventė pabrėžia mūsų tautos savitumą, kitaip tariant, kuo ji skiriasi nuo kitų tautų. Tačiau čia reikia suprasti ne ką kitą, tik lietuviškumą, kuris reiškiasi ne vien kalba, bet ir prigimtimi, papročiais ir kt.

Kai paskiras žmogus, taip ir tautos gyvenimas individualus. Individualūs ir tie keliai, kuriais tenka eiti at-

skiroms tautoms ir valstybėms. Vytauto Didžiojo laikais mūsų tautai buvo lemta sukurti didelę valstybę, kurios sienas skalavo Juodųjų jūrų ir Baltijos vandenys. Ji savo stipriu nepriklausomu atkaklumu iš Rytų ir Vakarų sulaukė besiveržiančius priešus. Sunkiose kovose nubyrėjo šis tas, bet skaudžiau, kad pavargusiai lietuvių tautai teko laikinai užmigti. Buvusios mūsų didžios valstybės kūną pasidalino ir ant didelės dalies krito sunki prispaudos letena. Dauguma didžiųjų nusiraminę aplėdo tautos stovyklą, o tautos sąmonę išlaikė ištverminga, kantri lietuvių tautos liaudis. Ji gaivališkai priešinosi svetimoms įtakoms ir nepasidavė nutautinamam.

Pasak mūsų dainiaus Maironio, nebe užtvenksi upės bėgimo. Pavergėjai nepajėgė užtvenkti atbudimo. Per ilgas kovas ir kančias Lietuva atbudo ir ėmė stieptis aukštyn. Lietuva atbudusi stieptis į politiskai nepriklausomą gyvenimą. Nepriklausomybė nebuvo gerų žmonių dovanota, bei reikėjo savanorių krauju atkovoti. Todėl daug kliūčių teko pakelti lietuvių tautiniam atbudimui. Laisvę paskelbti dar nereikia ją turėti. Laisvę reikia išugdyti, išsaugoti ir apginti, o tam reikalinga galia. Vionok Lietuva vėl grįžo gyventi laisvu gyvenimu ir visai savarankiškai tvarkėsi 22 metus.

Antrasis pasaulinis karas nenumaldomai užgriuvo visą Lietuvos kraštą, sunaikino gražiąsias sodybas ir sugedino miestus, o tautos laisvę visiškai sutrypė.

Laisvės metais švėsdami Tautos šventę, galėjome pasidžiaugti po ilgus šimtmečius trukusios kovos pasiektais laimėjimais, kuriems mūsų aukų nesigailėta.

(Nukelta į 4 psl.)

SOVIETAİ VISU SMARKUMU RUSINA...

(Atkelta iš 1 psl.)

telieka galimybių pailsėti, pasigdyti.

Lietuvos teritorijoje laikomi sovietų kariuomenės daliniai teikia dideles privilegijas savo kareiviams ir karininkams. Pasibaigus kariškių tarnybos laikui, jie turi teisę pasilikti gyventi Lietuvos teritorijoje su šeimomis, savo butuose. Jei kurie kariškiai grįžta atgal į Rusiją, tai savo butus, kaip taisyklė, perleidžia savo giminiams iš 'plačiosios tėvynės'. Didžiulis procentas naujai pastatytų gyvenamųjų namų tenka kariškiams. Be to, jie gauna specialias lėšas statydinti naujus daugiaaukščius gyvenamus namus pačiose geriausiose ir gražiausiose mūsų miestų vietose - Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Alytuje ir kitur. Rusų šeimos reikalauja naujų, rusiškų vaikų darželių-lopšelių, vidurinių mokyklų, muzikos mokyklų. Į tokias mokyklas mokytojais, auklėtojais ir direktoriais kviečiami rusai - lietuviams nėra ko ten veikti...

Tautos šventės mintys...

(Atkelta iš 3 psl.)

Dabar Lietuva pavergta sunkios okupacijos, žymiai jos gyventojų daliai esant išblaškytai Sibiro taigose, kitai — atsidūrusiai laisvuose pasaulio kraštuose — Tautos šventė negali kelti tų giedrių nuotaikų, kokių ji turėdavo laisvės metais.

Todėl RUGSĖJO AŠTUNTOJI tenka minėti nepaprastose aplinkybėse. Lietuvoje tiek kitur gyvenantiems lietuviams neleidžia kiek daugiau laiko ir jėgų skirti savo Tautos šventės išorinėms iškilmėms, kurių metu galėtų parodyti savo džiaugsmą. Taigi, turime atminti, kad šventės turinys ir prasmė glūdi mūsų širdyse ir sąmonėje...

Tačiau minint rugsėjo 8-ją galime drąsiai sakyti, kad okupanto fizinis ginklas yra tik laikina priemonė. Amžina savisaugos priemonė yra aukšta žmogaus kultūra, stipri dvasia, nepalaužiama moralė, tautinė saviraiška ir gilus žmoniškumas lydi mūsų tautos golgotinį gyvenimą. Tai, va, tik šitokias dorybes turėtų puoselėti lietuvių tauta, tik jos galime užtikrinti savo ateitį.

Deja, turime drąsiai pasakyti, kad dabar geriausias būdas teisybei apginti ir laisvei atgauti — kumštis ir ginklas. Žodžiu, gražiausi žodžiai lieka bevertės, geriausios mintys lieka neįvykdytos, jei jos nebūna paremtos realia jėga. Tačiau mums kelias aiškus, svetimo nieko nenorime, bet savo neišsižadėsime. Ne tik savo gimtojo krašto, bet ir savo kultūros, lietuviškumo, kalbos, papročių ir didžiausios brangenybės — laisvės.

Iš Vilniaus, Lietuvos sostinės, beveik visų ministerijų raštai siunčiami rusų kalba. Dvi lietuviškos žinybos, istaigos, susirašinėja rusiškai. Pilna čia visokių 'prikaz'ų, 'ukaz'ų, 'pastanovlenijų', 'instrukcijų' rusų kalba. Statybose do minuoja rusų kalba, keikiasi žmonės rusiškai, ruošiami žiniaraščiai, paskyros, tabeliai ir aktai rusiškai, visur naudojamos blankos, paruoštos rusų kalba. Komunizmo statyboms vartojama rusų kalba, nes ja kalbėjo Leninas! Niekas neišdrįsta paklausti ir pasiteirauti, kodėl ne vokiškai, nes Marksas ir Engelsas tai vokiškai kalbėjo, atrodytų - vokiečių kalba turėtų pirmenybę! Nėra ir čia logikos!...

Lietuvos gelžinkeliai - tipiška rusiški. Užrašai geležinkelio stotyse išimtinai rusiški, bilietai pirkti Lietuvoje, nors ir priemiestiniams traukiniams - rusiški.

Daugelyje viešojo naudojimo patalpų - kaip pav. geležinkelio stotyse, autobusų laukimo salėse, valgyklose, restoranuose, kavinėse, valstybinėse įstaigose - dažnai kabo rusiškas, tipinis visai Rusijai pavestas, kuriame pavaizduoti trys raiti rusų bajorai-kariai: vienas su kardu, kitas su kuoka, o trečias su lanku ir strėlėmis - visi pilnoj rusiško stiliaus uniformoje iš senų laikų. Tose vietose nepamatysi nė vieno mūsų Lietuvos kunigaikščio paveikslą...

Civilinės gynybos kursams praversti, kursų vadovais kviečiami atsarginiai rusų karininkai: kapitonai ir majorai, kurie kursus veda tik rusų kalba.

Pastaruoju metu, valstybinėms šventėms pažymėti, išleidžiami plakatai ir lozungai, kaip pav. spalio revoliucijai ar gegužės pirmajai - viskas yra spausdinama rusų kalba, labai retai kur lietuviškas užrašas.

Kelių paskutiniųjų metų laikotarpyje, buvo jau labai ryškiai pastebėta, kad Vilniaus, Kauno ir kt. miestų centriniuose knygynuose nepaprastai padidėjo rusų kalba parašytų knygų skaičius. Rusų kalba knygų lentynų skyriai plečiasi, rusiškų knygų antplūdis vis didėja. Savaime aišku - lietuvių kalba traukiasi. Dingo 'Lituanistinė biblioteka' ir kiti lietuvių klasikų leidiniai. Jų ir su žiburiu neberasi.

Valstybinė leidykla vis daugiau spausdina vokus ir atvirutes su rusiškais užrašais apie Lietuvos kurortus, Lietuvos paminklus, netgi Lietuvos vietoves ir gamtą.

Kažkodėl vis dažniau pastebima tendencija mūsų tautą daugiau risti su Baltarusija. Tai čia ir socialistinis lenktyniavimas su ja, ir specialistų pasikeitimas, pasidalinimas patirtimi. Ne su latviais - bet su baltarusiais! Ir vėl iškyla prieš akis 1918-19 įvykiai, kai Lenino nurodymu buvo sudaryta Lit-Bel SSR, Lietuvos-Belarusijos respublika, su prezidentu Cikovskiu ir komisarių tarybos pirmininku Vincu Kapsuku-Mickevičium priešaky, iš kelių Baltarusijos ir Lietuvos gubernijų su 7 milijonais žmonių.

Iškreipiama, suluošinama Lietuvos istorija. Svarbiausi

Lietuvos praeities momentai pavaizduojami taip, lyg žiūrėtume iš Maskvos Kremliaus sienų, klasių kovos ir kt. subankrutavusios komunistinės ideologijos atžvilgiu. Visur nepaprastai dirbtinai, perdėtai, tyčia iškeliami rusų nuopelnai, daromi sąmoningi reveransai 'Didžiajai Rusų Tautai', Peteri Didžiajam, Eketerinai ir t.t. Ryškiausias pavyzdys: Zalgirio mūšiui toną davė ir jo eigą nulėmė, girdi, rusai - Smolensko pulkai. Gal jie ir kietai kovojo, bet ką gi tačiau jie kitą galėjo daryti Vytauto valdžioje!...

Fizikos, chemijos, biologijos geografijos vadovėliuose - skirtuose Lietuvos vidurinėms ir aukštesniosioms mokykloms - pagrindinį vaidmenį perdėtai turi mokslininkai su rusiškomis pavardėmis: jie visur pirmieji išradėjai, pirmieji pionieriai, mokslininkai - netgi ir keliautojai-tyrinėtojai. Kitų tautybių beveik ten nėra.

Vilniaus universitetas jau ke li metai padarytas visasajunginiu. Tai reiškia, kad ir rusai gali čia studijuoti. Mūsų lietuviai studentai siunčiami į Rusijos universitetus. Jauni žmonės draugauja, dažnai sukuria mišrias šeimas. Vyksta visoki pasitobulinimo kursai Maskvoje, Leningrade ir Minske, kur jaučiams rusų kalbos vaidmuo ne tik kaip visasajunginis, kaip daugelio respublikų tarpusavio bendravimo priemonė, bet ir kai grynas rusifikavimas, einas iš 'didžiojo brolio' pusės.

Lietuvos aukštesiose mokyklose, jei tikatsiranda grupėse keli rusai studentai, tuojau sudaromos specialios grupės, kurioje dėstomoji kalba yra rusų. Baigusieji specialistai dažnai skiriami dirbti po visą 'plačiąją tėvynę'.

Lietuvos žemėlapių pastaruoju metu tespausdinami tik rusų kalba. Turistinio pobūdžio knygos ir brošiūros beveik 100% parašytos rusų kalba.

Maskvos televizija, maždaug nuo 1978 metų, sistematingai nebevartoja oro biuro prognozių pranešimuose Lietuvos, Latvijos, Estijos pavadinimų. Klausytojai intensyviai pratinami prie kito pavadinimo - 'pribaltiskėje respublikoje' - Pabaltijo respublikos!...

Tiesioginiai ir netiesioginiai skatinamos lietuvių ir rusų mišrios vedybos. Tokia mišri šeima labai greit pajunta partijos ir vyriausybės šiltą palankumą, greit daro karjerą. Kaip taisyklė, vyrai lietauviai vedę rusas skiriami į atsakingiausias partijos bei tarybinių organų vietas: vykdomųjų komitetų pirmininkais, partijos sekretoriais ir panašiai. Zinoma, yra ir išimčių, bet bendra tendencija yra tokia. Rusė žmona, ar vyras šiuolaikinėje Lietuvoje - geriausias ištikimybės įrodymas komunistų partijai ir sovietų režimui.

Iš 40 deputatų, išrinktų nuo Lietuvos respublikos į TSRS Aukščiausiąją Tarybą, 10 yra, kaip visada, rusai - daugumoje net negyvenantys Lietuvos teritorijoje, kas sudaro 25% visos aukščiausios valdžios, kai tuo tarpu oficialiais tarybiniais duomenimis rusų tėra tik 8%-9%.

Visoje respublikoje nepap-

rastai aukštinama ir reklamuojama rusų kalba. Rusiški žodžiai vis smarkiau skverbiasi į lietuvių kalbą nejučiomis, savaime. Iki mokyklinio amžiaus vaikai intensyviai pratinami ir ruošiami kasdien vartoti rusų kalbą. Prieššventiniai, gamybiniai ir kiti susirinkimai, o taip pat ir mitingai, pravedami daug kur rusų kalba, ypač tai ryšku Vilniuje. Vilniaus televizija - viena rusinimo priemonių.

Į lietuviškų tautinių šokių programas, netgi ir į pramoginius šokius, prievarta bruka ma rusiški šokiai ir stilius. Lietuviškų dainų šventės pripildomos rusiškų dainų. Taip nori Maskva!

Jau senokai Lietuvoje dingo 'lietuviškas kumpis', 'lietuviška dešra' ir kt. mėsos gaminių pavadinimai. Vietoj jų atsirado: 'Maskvos kumpis', 'Tambovo kumpis', 'Poltavos dešra'. Suprask, Lietuva gauna mėsą iš Rusijos Federatyvinės respublikos, nors visa tai pagaminama Lietuvoje, tik su rusiškais etiketėmis. Pastaruoju metu daugiausia išlikę tų pavadinimų tik prisiminimai... Tų gaminių nėra prekystaliuose, jie kažkur dingę - yra pakeičti liui į Maskvą, Leningradą, ar kt. Rusijos miestus.

Lietuvos gyventojams išduodami jau keli metai naujo pavyzdžio, raudonos spalvos viršeliais pasai, kuriuose aiškiai įrašyta TSRS pilietis. Lietuviški vardai ir tėvų vardai - kaip Jonas, Petras, Povilas, Pranas, Ona čia jau rašoma juo škreipiant į Jonovič, Petrovič, Pavlovič, Pranovič, Onovna!... Lietuviai pratinami ir kreiptis vienas į kita rusiškais papročiais: Povel Michailovič, Josif Antonovič ir t.t.

Lietuvos respublikos partijos aparato aukštus postus ir komandines aukštumas užima rusai. Jei Lietuvos komunistų partijos narių skaičius šandien siekia 170,000 narių, tai grynai rusai sudaro 19%, plius 3,5% surusintų belarusių ir 3% rusiškai kalbančių ukrainiečių, iš viso apie 25% rusiško elemento. Tokia rusų įtaka Lietuvos kompartijoje! Ne taip jau mažai, turint galvoje, kad rusai - pagal 1979 m. oficialios LTSR statistikos duomenis - Lietuvos gyventojų tarpe tesudaro tik 8,9%. Reikia turėti mintyje dar ir tai, kad visa šita masė yra isikūrusi miestuose, ypač Vilniuje, Klaipėdoje, Alytuje ir kt. Kaimuose isikurti nepavyko, nes iki 1953 m. ir vėliau, jų lietuviškumą saugojo partizanai.

Kad šiandien Kremliaus 'šutvėje' dominuoja rusofilai, galime priminti 1972 m. Alek-

sandro Jakovlevo istorija. Sovietų laikraštyje 'Literaturnaja Gazeta' šis CK propagandos vedėjas tik iš tolo, švelniai pakritikavo rusofilinę kryptį, rašydamas, kad daugiau reikia pagarbos teikti darbininkų klasei ir jos antinacionaliniam internacionalizmui, reiškiančiam tikrąją marksistinę-lenininę ideologiją. 'Užteks', - rašė jis - 'kasdien nuobodžiai dūsauti apie rusišką kaimą ir minėti senas cerkves bei paminklus'. To užtekto ir šis aukštas pareigūnas buvo pažemintas tarnyboje - buvo išsiųstas į Kanadą TSRS diplomatu. Rusiško nacionalizmo pagrindinės jėgos šiandien yra susibūrusios Sovietų Armijos Politinėje Valdyboje (PUR) ir Visasajunginės Lenino Komunistinės Jaunimo Sajungos Centro Komite (CK VLKJS), jau nekalbant apie patį Politbiurą su 'dvasios vadu' Suslovu ir Politbiuro generaliniu sekretorium Leonidu Brežnevu, žymiausiųjų rusų literatūros genijum, sukūrusių 'nemirštamą' trilogiją: 'Mažoji žemė', 'Atgimimas' ir 'Plėšiniai'.

Kad mūsų Lietuvos respublika yra ypatingoje rusinimo sferoje matyti iš to, kaip iš visų TSRS pavergtų tautų atstovų daugybės, viešai pagarbinėti Leonido Brežnevo 'humanizma' ir literatūrinio 'genijaus' talentą, Lenino premijos įteikimo metu Kremliuje, buvo išrinktas lietuvis poetas Eduardas Mieželaitis. Užsikirsdamas, ir su akcentu, jis kalbėjo rusiškai Brežnevo kulto apeigose. Kažkodėl mums lietuviams ir 'sekasi'!...

Visą Lietuvos rusinimo antplūdį ir tą rusinimo dvasią vis dėlto sunku 100% pavadinti tik rusų imperializmu. Labai stipriai jaučiasi ir sovietinistarinis komunizmas, jo raudonas atspalvis, kuris ir pačią Rusiją - jos žmones, jos kultūrą ir net pačią gamtą - taip sudarkė ir pakeitė, kad neįmanoma tai nusakyti lietuviu akimis. Geriau perduoda tai ir kalba patys rusai, pav. A. Solženycinas.

Mes nuolat girdime tik tos rusiškos meškos maurojimą rusų kalba, jaučiame jos aštrius nagus savo tautos kūne, tačiau ant tos meškos galvos aiškiai matyti kariška kepurė - penkiakampė žvaigždė su pjautuvo ir kūjo ženklais. Pati pabaisos prigimtis teprimena mešką, o viduje žvėris, kuri tikroju vardu vadinti laisvasis pasaulis dažnai vengia.

gb

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600 737-8601
9837 SOUTH KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, ILL. 60642
Tel. 422-2000

'Noriu arčiau pažinti Clevelando lietuvišką salą...'

Dirvos pokalbis su Broniu Raila apie jo keliones ir 'Vaivos rykštės' vakaronę Clevelande š.m. rugsėjo 18 d.

— Atrodo, jūs vis dažniau darotės keliaujančiu, tiksliau — skraidančiu laikraštininku. Ir užpernai, ir pernai, ir ypač šiomet jau nuo pavasario...

— Jei norėtumėt tiksliau, tai gal reikėtų pridėti dar keletą kartų anksčiau ir už "užpernai". Bet visvien tai bus tik perstiprintas išpuodis. Kiti kaliforniečiai dažniau už mane keliauja, pav. kolegos žurnalistai V. Būkūnas ar J. Kojelis. Turbūt taip reikia, nes mes esam labai toli nuo "didžiųjų centrų". Nenuostabu, kad pas mus kai kurie nebeiškędami ima kurti kokius nors nuosavus centrus. Aš tokių užmačių niekad neturėjau. Man labiau patinka ko toliau nuo centrų. Ramesnis gyvenimas, mažiau trukdymų.

— O vis dėlto keliaujat į labai didelius centrus, štai šiomet net į Paryžių... ar Chicagą...

— Nuostabiai ambicingas sugretinimas! Šie centrai labai skirtingi, ir į juos keliaujama ne tais pat sumetimais. Geriausia, kai nereikia išgalvoti jokių neva svarbių sumetimų.

Mums (jei kalbėti apie visą šeimą) teko ilgokai gyventi Paryžiuje dar prieš karą ir po karo. Aišku, norėjosi dar kartą tas vietas aplankyti. Ypač per tą mėnesį, kai ten vyko didelės politinės permainos, o su jais ir kitokie gundantys įvairumai. Rūpėjo pasirinkti naujos medžiagos vienu kitu klausimu, įvairinant mano radijo vadinamas "prakalbas" į Lietuvą ir t.t. Iš dalies skatino ir jaunystės paryžiškų patyrimų nostalgija, o taip pat noras dar sykį asmeniškai susitikti senus ištikimus bičiulius prof. G. Matore, prof. A. Greimą, pabendrauti su dailininkais Kasiuliais, atnaujinti pažintį su meno istoriku J. Baltrušaičiu, susipažinti su skulptoriu A. Mončiu, kun. J. Petrošiu ir kitais.

— O kaip Chicagoje? Kas jus ten paslaptinai riša su mūsų gydytojais, kad jie dargi pasikvietė jus prakalbininku į savo suvažiavimą?

— Aišku, daug kas riša, ir čia nėra jokios paslapties. Turbūt ir gydytojų vyriausybė surado kažką rišančio, kai daug anksčiau pradėjo gundyti atvykti į vieną jų simpoziumą. Savo trumpoj kalboj mėginau tuos bend-

rumus atskleisti ir dėl druskos dar prijungiau vieną kitą susvajotą iliuziją. Ar atkreipiau dėmesio, ar kas apie tai galvos ir ką darys, dar nežinau, ir ne man spręsti.

BRONYS RAILA

VAIVOS RYKŠTĖS autorius Hollywoodė, Kalifornijoje, prie mikrofono, per kurį kalbėjo šimtą prakalbų į Lietuvą, pateikiamų šiame veikale.

Rašytojas (gimęs 1909 metais) dar nuo Lietuvos nepriklausomybės laikų yra plačiai žinomas lietuvių žurnalistas ir kultūrinių problemų kritikas, paskelbęs gausybę politinių ir literatūrinių rašinių, kurių devyni rinkiniai lig šiol yra pasirodę užsienyje.

Už įdomų ir rimtą lietuviškojo gyvenimo klausimų kėlimą ir vaizdavimą mūsų skaitytojų mėgiamas, kaip vienas iš populiariausių laikraštininkų. Kritikai, nepaisant pažūrų skirtumų, jam pripažįsta platų intelektualinį akiratį, brandžią erudiciją, kalbos gyvumą, stiliaus rafinuotumą, satyros bei ironijos dovaną.

VAIVOS RYKŠTĖ Lietuvai, kupina aštrios sovietinio gyvenimo kritikos, protarpiais pagyvinama humoru ir satyra, labai tiktų dovanoti besilankančioms užsienyje draugam ir giminėm iš Lietuvos.

Bet šiaipjau nesistebėkit: medicina ir žurnalistika turi daug esminių bendrumų, bent panašumų. Nepamirškim, kiek daug labai žymių žurnalistų, literatų, tautinių veikėjų ir politikų buvo lietuvių gydytojų tarpe. Mes juk buvom bemaž prisiekę iš abiejų pusių vargšę Lietuvos ir išeivių visuomenę visai gydyti. Net ligi šiol ją operuojam, bintuojam, masažuojam, lavinam sveikiau galvoti ir politikuoti, mankštinam, užmarinam, atmarinam, protarpiais kai ką sėkmingai ir numarinam... Tad gydytojų ir laikraštininkų profesijom nestigtų temų dėl daug ko pasitarti.

— O kada pagaliau atvyksit pasitarti ir į Clevelandą?

— Dar ne rytoj, bet gana greit. Pakeliui turiu užsukti į Tabor Farmą. Kadaise man tekdavo ten pabuvoti, bet nė karto po mirties Juozo Bačiūno, su kuriuo rišo itin gili, kitų gal nė nepastebėta draugystė. Jaučiu kaskart stiprėjantį polinkį gyventi sėsliai ir ko ramiausiai, bet šį sykį vėl negalėjau išsisukti nuo tolimes kelionės į Farmą, dabar puikiai vadovaujamą Valdo Adamkaus, kur kasmet rudėn vis susirenka santaričių ir veteranų šviesiečių taboras. Vienas iš jų, prof. Bronius Vaškelis, pareikalavo pabūti liudininku jo iškeliavimo "Trečio Fronto" byloje, kurioje jis su Tomu Venclova svers ir pagerintos teisybės šaukštais seikės šio leidinio patiekalus ir preparuotus palaikus sovietinėje Lietuvoje.

Per laimę ar nelaimę lygiai prieš 50 metų esu buvęs vienas iš to žurnaliuko steigėjų ir redaktorių, tai profesoriai ir sugalvojo, kad reikėtų mane gerokai patardyti, kaip jau retą išlikusį liudininką. Taip dalykam susiklojus, ryžausi vyksti aiškintis, kad ko gero iš liudininko jie manęs nepaverstų dar ir kaltininku. "Trečias Frontas", užsienio lietuviams, be abejo, nesvarbus, daugeliui nė nežinomas, bet sovietinėje Lietuvoje jis ir buvęs jo rašytojai bei kritikai, anksčiau ir dabar, tebelaikomi labai reikšmingais. Patinka ar kam nepatinka, bet gal yra prasmės dar ir mums čia tatau patyrinėti, nes jie vėliau dėjo pagrindus vadinamajai tarybinei lietuvių literatūrai.

— Dr. H. Brazaitis, J. Stempužis ir kiti clevelandiečiai, taip pat įskaitant "Vaivos rykštės" leidėjus ir Dirvą, norėjo, kad pas mus pateiktumėt liudijimų ir apie šią vėliausiai išjusių jūsų knygą...

— Metam praėjus, dabar gal jau per vėlu ką nors man piršliauti Vaivos labui. Ji jau buvo daugelio gana karštai išbučiuota, vieno kito ir apspjauta. Tai visiškai normalus moterų, knygų ir jų autorių likimas. Skūstis negalėčiau.

— Jūs juokaujat. Kaip atrodo, daugelis clevelandiečių norėtų susipažinti jei ne tiek su jau pažįstama Vaiva, tai kiekvienu atveju su jos autoriumi.

Bronys Raila su žmona šią vasarą lankantis Paryžiuje Concorde aikštėje. Gilumoje šv. Madelaine bažnyčia, arčiau rue Royale, kur kairėje pusėje yra to pat vardo dailininkų Kasiulių "karališka galerija" (Galerie Royale).

— Dėkui už dėmesį, bet man labiau rūpi ne savo, o Vaivos gyvenimas. Šį kartą surinkau (kiek pajėgdamas) šios knygos "biografinę" medžiagą: recenzijas ir kritikas spaudoje, susirašinėjimus leidybos reikalu, sutiktuvių reportažus, skaitytojų laiškus bei šiaip pasisakymus, konfidencialius atbalsius iš Lietuvos. Susidarė bemaž storesnis aplanas už pačią knygą. Pasijutau iš širdies "visai tautai" dėkingas — vadinasi, dėmesio būta gana daug. Ir gal kiek naiviai patikėjau, kad šios rūšies darbo dar nereikėtų baigti. Tad nesus stojau ir toliau tebedirbu. Turbūt įvaliosiu ateinančiais metais paruošti dar kitą tų prakalbų šimtą, tik kitaip pavadintą.

— Ar per penktadienio (rugsėjo 18 d.) susitikimą Clevelande išsamiau apibūdinsit Vaivorykštės prakalbų paruošimo metodą ir uždavinius?

— Stengsiuos, jei to reikalausit, bet abejoju, ar man pavyks. Esu kiek pasimetęs ir sunkiai besuprantu, kas ir kaip mūsų išeiviam reikėtų daryti, ir ar galima visiems įtikti. Iš Vaivos biografijos aplanko aiškiai matau verdančias, kai kada labai prieštaringas mūsų gyvenimo painiavas. Pavyzdžiui, kadaise buvusiame Chicagos socialistų ir bedievių dienraštyje vienas jų bendradarbis karštas katalikas, kiti dar karštesni tautininkai ne sykį mane vanojo, kad tapau okupantui talkininkaujantis mūsų tautos skaldytojas, tikėjimo niekintojas, spaudos nusikaltėlis, bažnyčios griovėjas... O to gana kieto tikėjimo tėvų jėzuitų žurnalas "Laiškai Lietuviams", reenzuodamas Vaivą tvirtino, kad "ši knyga ilgam išliks kaip vertingas okupanto kėslių ir išeivijos santykių su kraštu dokumentas ir informacijos šaltinis"...

Arba dar keisčiau: "Draugo" kultūriniame priede kritikas V. A. Jonynas iš Kanados, kurio nuomos ir kompetenciją aš labai respectuoju, šios knygos vaidmenį charakterizavo, kaip "vieno žmogaus karą" (prieš Lietuvos bolševikinimą). O katalikiškuose "Tėviškės žiburiuose" buvo dargi hiperboliškas pagyrimas, esą Vaiva parašyta su "aukso plunksna". Tuo tarpu grynios tautinės minties žurnalas "Naujoji Viltis" (redaguotas dr. J. Balio) praėjusį pavasarį tvirtai ir rūščiai liudijo, kad tai tik niekam nereikalingų "plepalų knyga", kad daugelis josios rašinių — "grynas nuobodulys", ir kad šį darbą esu atlikęs tik už gana gerus pinigus, ir kad apskritai aš (pridėsiu — daugiau nei per puspenkto dešimtmečio veikęs, rašęs ir kalbėjęs tautinės srovės orbitoje), girdi, "nieko nerašau ir nekalbu, jeigu negaunu riebaus honoraro". Įdomu, kiek riebalų dabar pavyks nugriebti Clevelande?..

— Ar būta atbalsių okupuotoje Lietuvoje?

— Viešai labai nedaug, bet jau būta. Storiausias Vilniuje tarybinis žurnalas "Pergalė" trumpai drūtai pareiškė, kad "Vaiva" tai literatūrinių temų antitarybinė propaganda, pasižyminti "karingu reakcingumu" (!). Maža to, vienas sovietinio radijo Vilniaus laidų klausytojas Amerikoje liudijo girdėjęs cituojant "Naujosios Vilties" recenziją, kaip neabejotiną įrodymą, ko vėta "Vaivos rykštė", kurią ir patys buržuaziniai fašistai štai kiek tevertina. Kai žmogus apsidairai, tai ir matai, kaip daug kas tebevyksta pagal mūsų senas lietuviškas patarles: atitiko kirvis kotą, ir du čebatai — pora...

Ką ir kaip dar galėčiau aiškinti tokiom aplinkybėm (Nukelta į 6 psl.)

AUSTRALIJOŠ LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

MŪSŲ LAUREATĖ

Gaunu paskutinįjį 32-įjį "Dirvos" numerį ir štai, pirmame puslapyje, pamatau man labai gerai pažįstamą Agnės Lukšytės-Meiliūnienės veidą. Ji — 1981-ųjų metų "Dirvos" novelės laureatė. Malonūs šilti džiaugsmo širpulėliai pervėrė mane visą ir savyje pasijuto kažinkoks pasididžiavimas, kad mano kolegė, spaudos bendradarbė, rašytoja ir mano bendradarbio, gero draugo Henriko žmona, iškėlė savo, kaip rašytojos vardą į mūsų lietuviškos literatūros aukštumas. Tuo pat, atsivertęs vidurinius puslapis, pradėjau skaityti jos laureatinį kūrinį. Lengva, lengvai skaitoma, gražių žodžių pynė, novelę padaro įdomią, jau nuo pat pirmųjų jos sakinių. Tikiu, kad ir toliau bus lygiai tas pats. Tačiau, jau perskaitęs pirmąją dalį, sustojau prie pačios novelės pavadinimo — Zefirantės. Galvoju, galvoju ir niekaip negaliu sugalvoti, ką tas žodis reiškia iš kur jinau jį ištraukė. Merginos, paukščio, ar galas žino kieno tai, turi būti pavadinimas. Skambinu pačiai laureatei. Pasveikinęs ir pažadėjęs pirma proga už jos laimėjimą su ja laureatės-kai aplaistyti putojančiu šampanu, paklausiau, ką gi pagaliau reiškia šis jos novelės pavadinimas. Nusijuokė Agnė ir pasakė, kad tiek metų gyvenant Australijoje, aš tikrai turėčiau žinoti šį pavadinimą. Dar daugiau susimaišiau. Laureatė ir sako man, kad, greičiausiai ir aš pats savo gėlių daržely turiu šias tipiškas Australijos gėles, kurios yra panašios į cibuliukus, pražysta vieną kartą metuose ir pan. Net liepė nueiti ir pasižiūrėti. Žiūrėjau, žiūrėjau, tačiau be lietuviškų rūtų (jos ir pas mus labai gražiai auga), rožių, kitų daugybės gėlių, kurių vienos žydi žiemą, kitos vasarą, aš jų visiškai nepažįstu ir žinau, kad reikia jas ravėti, vandeniui laistyti ir, pražydus jomis gėrėtis. Su šiuo gėlių tam tikromis tipiškomis savybėmis, yra surišta ir ši

laureatės laimėta novelė.

Tiek to apie gėles, gal perskaitęs visą novelę aš ir pats suprasiu ką šis pavadinimas reiškia, o gal ir jų pačių pas save atrasiu. Tačiau, džiaugiantis ir sveikinant mielą savo prietelę Agnė, su jos taip gražiu literatūriniu laimėjimu, norisi jai palinkėti, kad ir toliau ji būtų tokia naši ir savo kūribinius deimantukus dažniau atskleistų. Ir, kaip savo vedamajame "Dirvos" redaktoriui, kuris yra mūsų australiečių labai artimas ir geras draugas ir kurį, vieną dieną mes ir pasavė ketiname atsivežti, kad jis pats pamatyti tą Kengūrų kraštą, apie kurį, savo redaguojamame laikraštyje, jis tiek daug duoda žinių, rašo, kad po to, kai Juozas Bačiūnas atrado Australiją ir joje įsikūrusius tautiečius, kuriuos stovyklų likvidavimo metu amerikoniai buvo lyg tai ir pamiršę, šie du kontinentai labai suartėjo. Ir net taip suartėjo, kad be visų kitų kultūrinių, meninių, tautinių šokių, sportinių ir kitokių tarpusavio pasikeitimų, Amerikos lietuviai iš savo spaudos proterpiaisiais geriau žino apie australiečius, jų gyvenimą, vargus ir džiaugsmus, ne-

gu, kad pvz. apie Pennsylvanijos angliakasius.

Malonu girdėti tuos gražius žodžius, skirtus Australijos lietuviams. Tikiu, kad mūsų artimi ir draugiški ryšiai niekada nbus nutraukti. Agnės Lukšytės šis gražus laimėjimas jau pačioje Amerikoje, tuos ryšius ir mūsų artimą draugystę, dar daugiau sustiprino, dar daugiau suartino. Tikiuosi, kad žmonės, skaitydami "Zefirantės" novelę, ne tik ja džiaugsis, bet taip pat pagalvos, kad, šios gėlės tėvynėje, gyvena ir maža dalelė lietuvių, kurie, lietuviškame gyvenime dar negęsta, bet dirba, kruta, veržiasi vis pirmyn ir karštais net ir aukštybių, kaip mūsų laureatė, atsiekia.

Didžiuojamės mes Tavim, Agnė ir linkim Tau daug, daug kūrybiškos sėkmės.

EVA KUBBOS PARODA

Daugiau kaip mėnesį laiko Tasmanijos salos sostinėje — Hobarte, vyko sydnėjiškės dailininkės Eva Kubbos meno paroda, kuri ten turėjo labai didelį pasisekimą ir daug jos paveiklų buvo išpirkti. E. Kubbos Australijoje yra ne tik lietuvių, bet ir australų tarpe viena iš pačių iškiliausių dailininkių. Ji penkerius metus iš eilės yra laimėjusi geriausios moters dailininkės titulinį vardą ir jos pa-

veikslai puošia daugelį Australijos meno galerijų.

Gimusi Klaipėdos krašte, ji studijavo ir baigė Vokietijoje meno mokyklą ir Australijoje, nuo pat pirmų savo atvykimo dienų, pradėjo reikštis kaip tapytoja ir modernistė. Jinai yra abstraktė, su stipriu europietišku ekspresionizmu, savo meniniuose paveiksluose duodanti labai gražius ir stiprius spalvų niuansus, kuriuose atsispindi ir Australijos gamtos kontūrai. Jos kūriniuose yra lyg kažinkokie paslaptingi spalvų deriniai, kurie yra labai malonūs žiūrovo akiai ir turi jų tarpe labai didelį pasisekimą.

Lietuviškame gyvenime Eva taip pat yra labai gerai žinoma. Ji dalyvauja mūsų ruošiamose parodose, anksčiau, su savo geru draugu, mirusiu dailininku Henriku Šalkausku, jie buvo mūsų lietuviško meno vieni iš iškiliausių dailininkų. Jos pastangomis, Henriko Šalkausko, kaip menininko, vardas yra įamžintas Australijos meno pasaulyje, įsteigiant jo vardo meno premijas. Ji remia įvairias lietuvių organizacijas, dovanodama joms savo paveikslus, ji pati dalyvauja kone visuose lietuviškuose kultūriniuose rengimuose ir savo lietuvišką kilmę visuomet iškelia Australijos

meno pasaulyje. Daugumoje ir jos paveikslų galime rasti lietuviškų meno motyvų, kuriuos ji, kaip gražią gėlę, įpina į savo meninių darbų buketą.

Malonu pasveikinti, mielą Evą jos meninių darbų pasisekimuose, galvojant ar nevertėtų jos darbus ir, žinoma, ją pačią, parodyti ir gausiai Amerikos bei Kanados bendruomenei, nes ji jau yra labai ir labai toli peržengusi vietines menines ribas ir su savo darbais gali išdidžiai rodytis bent kurioje didžiojoje tarptautinėje parodoje ar meno galerijoje.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS MENUO

Mieli lietuviai,

Rugsėjo mėnuo yra Lietuvių Bendruomenės mėnuo. Vasarai prabėgus vėl iš gamtos sugrįšime į sales, mokyklą, lietuvių centrus, posėdžių kambarius ir į savo lietuviškas parapijas. Visuomeninė veikla vėl atgis.

Šių metų Lietuvių Bendruomenės mėnesio proga JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba prašo Jus:

1. Leiskime visus savo vaikučius į lituanistines mokyklas. Ne tik patys leiskime, bet paraginkime ir savo draugus bei kaimynus. Teneleka nei vieno lietuviuko, kuris nelankytų lietuviškų šeštadieninių mokyklų! Tai JAV LB Krašto Valdybos aukščiausias tikslas, nes tik lietuviškai kalbantis jaunuolis ar jaunuolė skaitys lietuviškus laikraščius ir knygas bei dalyvaus lietuviškame kultūriniame ir politiniame gyvenime. Visa mūsų lietuvių politinė veikla taptų mažareikšme, jei mes neprisiauginsime lietuviško jaunimo.

2. Dalyvaukime Tautinių švenčių minėjimuose ir išeikime iš jų tautiniai stiprėję.

3. Paremkime lietuviško švietimo darbą savo aukomis. Visos rugsėjo mėn. surinktos aukos skiriamos tik lituanistinių mokyklų tiesioginei paramai.

4. "Tautinis solidarumas yra aukščiausioji tautinė dorybė. Lietuvis ugdo tautinį solidarumą. Visi lietuviai yra lygūs tos pačios tautos vaikai, tarp savęs broliai. Tautinio susipratimo ir lietuvių vienybės ženklą kiekvienas lietuvis moka tautinio solidarumo įnašą", sako Lietuvių Charta. Tad rugsėjo mėn. visi sumokėkime tautinio solidarumo įnašą savo vietos apylinkei.

JAV LB Krašto Valdyba

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

JEI JŪS NORITE SIŪSTI

SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ISTAIGA

1776 Broadway, N. Y. 10019

Tel.: 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro, šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-866-3939
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Chester, Pa., 19013 — 2819 W. 3 St.	215-497-2382
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York, 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canayon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746

Pokalbis su Br. Raila...

(Atkelta iš 5 psl.)

ir su taip besikertančiais duomenimis? Todėl labiau rūpėtų, jei per sutiktuves ką nors išaiškintų guvesni clevelandiečiai...

Laukiu to susitikimo ir išvis norėčiau arčiau pažinti Clevelando lietuvišką sąlą, kurią kadaise tik kartą, labai trumpai ir labai seniai, teturėjau laimės aplankyti.

ZEFIRANTĖS

AGNĖ LUKŠYTĖ

(4) Dirvos 1981 m. konkurse premijuota novelė

Nebeturėjau laiko slėptis. Jis skubiai priėjo prie manęs, ranka apkabino mano liemenį ir tylėdamas nusivedė į kavinę. Atsisėdom prie nuošalaus stalelio ir tylėjom. Jis buvo susijaudinęs. Atneštą kavą maišė ir maišė šaukšteliu. Po to pradėjo tyliai, prancūziškai, kalbėti: "Žinojau, kad anksčiau ar vėliau, prieš išvykstant teks šį bei tą aiškinti. Nežinau nė ką sakyti, nes aš neturiu teisės bendrai ką nors sakyti."

Po tų jo žodžių man pasidarė aišku, kad motina buvo teisi ir man netikėtai išsprūdo klausimas: "Ar tu esi šnipas?"

Jis nusišypsojo ir tylėdamas žiūrėjo į stalą. Aš negalėjau savęs valdyti ir pradėjau klausinėti: "Kodėl tu mokaisi lenkų kalbą? Ar tu vyksi į Lenkiją?"

Visokių kitokių priekaištų jam prisakiau. "Kodėl tu man prikašioji?" — paklausė jis. Man pačiai buvo netikėta kai aš garsiai pasakiau: "Aš myliu tave!"

Jo veidas taip pasikeitė; akys sužvilgėjo stipriu jausmu. Jis paėmė abi mano rankas ir bučiavo delnus. "Aš neturiu teisės tave priištiti prie savęs, nes esu susirišęs su savo darbu. Daug metų tam darbui ruošiaus, mokiaus daug kalbų..." — kalbėjo jis.

Aš vėl atkakliai pakartojau: "Ar tu šnipas?" Jis stipriai spaudė mano rankas savo rankomis ir pradėjo pasakoti vieną iš gražiausių graikų mitologinių pasakų apie Psichę ir Kupidą. Ar jūs tą pasaką žinot?

— Kupidą? Prisimenu, kažkada skaičiau apie Psichę ir Amūrą... Tiesa, Amūras ir Kupidas — tas pats meilės dievaitis. Žinau, kad Psichę ir Kupidą persekiojo Afroditė. Nebeprišimenu priežasties.

— Aš jums papasakosiu taip kaip Donas man papasakojo. Psichė buvo labai graži princesė. Meilės deivė Afroditė pavydėjo Psichei grožio ir liepė savo sūnui Kupidui užpilti meilės nuodų ant miegančios Psichės lūpų tam, kad ji įsimylėtų kokį niekam vertą vyrą. Kupidas, užpylęs nuodų ant Psichės lūpų palietė jos šoną strėle. Psichė atbudo ir atvėrė savo nuostabiai gražias akis. Nors ji Kupido negalėjo matyti, bet jis, norėdamas skubiai pasišalinti, sužeidė ir save strėle, o keli nuodų lašai užkrito ant jo lūpų. Jis į Psichę įsimylėjo ir užbūrė, kad ji neatitektų jokiame kitame vyrui.

Joks vyras Psichei nesipiršo. Jos tėvai susirūpino ir kreipėsi į orakulą iš kurio sužinojo, kad Psichė savo būsimo vyro turi laukti ant aukšto kalno viršūnės. Visiems verkiant ir lydint Psichę, ji užlipo ant kalno viršūnės. Viena likus ji buvo nusiminus, verkė ir pagaliau užmigo. Zefyras, vakarų vėjas, pakėlė ją ant savo sparnų ir nunešė į gėlėtą lanką, kurioje ji atbudo. Apsidairiusi pamatė, kad ji guli prie pat įėjimo į pilį, daug gražesnę negu jos tėvų. Balsas, sklindąs iš vidaus kvietė ją į pilį įžengti, praustis ir sėstis prie valgiais apkrauto stalo stebuklingai gražiai muzikai aidint.

Naktį, kai buvo tamsu ir Psichė gulėjo lovoje, Kupidas atėjo ir jai pasisakė esąs dievaitis. Jis būsiąs jos vyru, bet, deja, turįs teisę su ja kartu būti nakties metu. Dienai auštant turėsiąs pasišalinti. Uždraudė Psichei pažvelgti į jo veidą, jam esant neuždegti žibinto. Ji prižadėjo.

Psichė buvo laiminga iki nepakvietė savo seserų pas ją apsilankyti. Jos ją prikalbėjo uždegti žibintą ir pamatyti savo vyrą: jeigu jis koks nors baidyklė — nužudyti. Jos jai davė durklą.

Psichė seserų paklausė. Joms išvykus, vieną naktį, Kupidui šalia jos miegant, ji uždegė žibintą ir nudžiugo pamačiusi, kad Kupidas yra labai gražus vyras. Ji norėjo žibintą skubiai užgesinti, bet šviesos pluoštas, apšvietęs Kupido akis jį pabudino. Jis pakilo ir nė žodžio netares išskrido iš pilies. Psichė, giliai nusiminusi, lėkė paskui. Kupidas atsisuko ir pasakė jai: "Tu sulaužei savo pažadą. Aš tave nubausiu tuo, kad niekada pas tave negrįšiu. Be pasitikėjimo nėra meilės".

Kurį laiką mudvi su Benigna tylėjom ir klausėmės kanarėlės čirškimo. Tylą pertraukiau sakydama:

— Prisimenu vardą Proserpina, surištą su Psiche ir Kupidu.

— Proserpina gelbėjo Psichę ieškančiai Kupido. Ji siuntė Afroditei per Psichę dėžutę, kurioje buvo uždarytas Grožis. Psichę buvo uždrausta atidaryti dėžutę, bet ji neiškentė — atidarė. Grožis buvo skirtas dievaitei, bet Psichė buvo mirtingoji, taigi Grožis ją užmigdė. Kupidas pasigailėjo, pabučiavo Psichę, ji atsiduso ir abu laimingai gyveno.

Benigna nutilo. Gyriau pasaką ir laukiau tolimesnio pasakojimo apie Doną. Kurį laiką Benigna kažką įtemptai galvojo.

— Aš jums viską papasakosiu. Jokio pavojaus Donui nebėra. Taigi mudu iš kavinės grįžom namo. Jis man pasakė, kad įsimylėjo į mane iš pirmo žvilgsnio ir jautė mano meilę jam. Jis nesąs šnipas, bet esąs pilnai apmokytas tuo, kas šnipui būtina žinoti tam, kad sužinotų kas yra tie, kurie už pinigus išduoda valstybės paslaptis. Jo tėvai esą lietuviai, jis gimęs Jungtinėse Valstybėse ir yra pasišventęs to krašto saugumo tarnybai. Laimingu sutapimu jis esąs gabus kalboms už tai gavęs tokį įdomų darbą. Jis neturįs teisės man nieko daugiau pasakoti, išskyrus tai, kad jo viršininkas gali jį staiga išsiųsti iš Australijos. Jis paprašė nieko apie jį nepasakoti nei motinai, nei Monikei, nei kokiems kitiems žmonėms.

Aš tiesiog pykau ir klausiau jo: "Reiškia, kad tu staiga išvyksi ir aš tau liksiu visai nesvarbi?" Jis užtikrino, kad aš esanti jam labai svarbi ir jis savo viršininkui apie tai papasakosiąs. Priklausysią nuo jo viršininko ką jis nosėsias papasakoti.

Grįžus namo negalėjau siūti. Blaškiaus netik mintimis, bet ir rankomis. Beprasmiškai mėčiau siuvamą drabužį. Jaučiau motinos žvilgsnį veide. Mintyse keikiau savo likimą. "Štai", — galvojau, "atsirado vyras, kuriam užtektų pamoti vienu pirštu ir aš sutikčiau už jo ištektėti, bet jis, deja, išvyks".

Mano motina vakarais visada nueidavo į lovą anksčiau už mane. Jai nuėjus miegoti negalėjau siūti. Many buvo toks blaškymasis, kad aš mėčiau siuvimą į šalį ir nuėjau pas Domą. Jis skaitė lovoje ir labai nustebo man įėjus. Norėjo atsikelti, bet aš stačiai piktai liepiau jam likti lovoje ir vėl ėmiau prikašioti. Aš tiesiog nebepažinau savęs. Nekviečiama atsiguliu šalia jo ir apibėriau jo veidą bučiniais.

Mudvi su Benigna ilgai tylėjom. Ji stovėjo galvą palenkus žemyn, o aš bijojau ką nors sakyti, kad nesudrumsčiau jos prisiminimų. Pagaliau ji lyg atbudo iš minčių, atsisėdo prieš mane, atsiduso ir vėl pasakojo:

— Išsisas dvi savaites mudu miegojom kartu kiekvieną naktį. Mano motina man priekaištavo tik žvilgsniais — ne žodžiais. Ji suprato, kad būtų beprasmiška ką nors sakyti.

Vieną dieną jis grįžo iš miesto nuliūdęs ir man pranešė, kad už poros dienų turįs išvykti. Jis užmovė man ant piršto balto aukso žiedą su didžiuliu deimantu.

Benigna nuėjo į vidų ir atėjus rodė ant kairės rankos bevardžio piršto žiedą: didelis deimantas buvo apsuptas mažyčiais deimantukais.

Nustebus ištariau:

— Tas žiedas kainavo milžinišką sumą pinigų.

Benigna padėjo kairę ranką į dešinės rankos delną ir, žiūrėdama į žiedą kalbėjo:

— Jis, prieš išvykdamas, atidarė banke mano vardu sąskaitą, įrašydamas stambią sumą. Jis mane užtikrino, kad nei žiedu, nei pinigais manęs prie savęs nepririša. Jei jis žūtų, ar ilgai negalėtų sugrįžti, o aš į kitą įsimylėčiau — visa tai priklauso man.

Paskutinę dieną prieš išvykimą jis man parnešė vazonyje kelias žaliuojančias zefirantes ir padavė sakydamas: "Pasodink savo priekinio kiemo lysvėje, prie pat gatvės. Kai aš grįšiu — jei grįšiu, pirmiausia ateisiu prie tavo namų ir apsižvalgysiu. Jei zefirantės auga tavo kieme, tai reiškia, kad tu manęs lauki. Jei nėra nė vienos zefirantės — aš tau net nepasirodysiu. Man bus viskas aišku".

— A, dabar suprantu kodėl jūsų kiemas pilnas zefirančių.

— Dvylikos metų laikotarpyje daug jų priaugo...

— Ar jūs per ištisus dvylika metų nieko apie savo sužadėtinį negirdėjot?

— Mano banko sąskaita, kurią Donas atidarė mano vardu, kiekvienas metais yra papildoma stambia suma. Retkarčiais jo viršininkas man šį bei tą apie jį pranešdavo. Dažniausiai tai, kad jis dar gyvas, bet gyvena nuolatiname pavojuje. Galbūt jis gaudavo iš manęs visuo met tuos pačius žodžius, kad aš jį myliu ir laukiu jo grįžtančio.

Pakeitusi balso toną Benigna paklausė:

— Ar jums teko skaityti laikraščiuose, kad prieš dvylika metų, viename pajūryje, Adelaidėje, buvo rastas miręs vyras, kurio niekas neatsisaukė? Buvo išlieta iš gipso velionio galva ir išstatyta vienoje policijos nuovadoje.

— Taip, prisimenu, nes laikraščiai taip ilgai apie tai rašė. Kažkokia paslaptis supo tą pajūryje mirusįjį. Maniau, kad jis buvo šnipas iš Sovietų Rusijos atsiųstas šnipinėti amerikiečių bazėje, neseniai įsteigtoje Vakarų Australijoje. Jei gerai prisimenu, laikraščiai rašė, kad Adelaidėje gyveno neaiškus tipas, tiek panašus į mirusįjį pajūryje, kad policija jį vadino mirusiojo dvyniu. Jis dingo be žinios. Policija ilgai jo ieškojo.

— Taip ir buvo, tik tas dingęs be žinios... na, tai neatitinka tikrąsias. Papasakosiu ir apie jį. Ar jūs galit įsivaizduoti, kad ir aš įvelta į tą istoriją?

— Ar tai turėjo ką nors bendro su jūsų sužadėtinium?

— Taip. Donui išvykus, už kelių dienų laikraščiai paskelbė apie mirusįjį pajūryje. Labai susirūpinau. Maniau, kad Doną Adelaidėje kas nors nužudė. Tačiau vėliau laikraštyje buvo įdėta mirusiojo nuotrauka ir mano baimė išsisklaidė.

Neužilgo po to nuvykau į siuvimo centrą užpirkti įvairių siūlų, mezginių ir kitokių smulkmenų. Man, vaikščiojančiai po siuvimo centrą, išryškėjo, kad kažkoks inteligentiškas vyriškis stebi mane pro langą iš gatvės. Donas, prieš išvykdamas, paėmė vieną mano nuotrauką ir įspėjo, kad su manim susisieks jo viršininkas. Taigi, tam vyriškiui mane stebint visa pradėjau virpėti iš susijaudinimo. Nebaigus apsipirkti išėjau iš parduotuvės ir atsistoja šalia to vyriškio. (Bus daugiau)

ALGIRDĄ NASVYTĮ PRISIMENANT

(6)

Antrame nepriklausomybės dešimtmetyje

Vytautas Meškauskas

Kaip galima buvo laukti, įstojęs į universitetą Algirdas metėsi į visuomeninę ir sportinę veiklą. Pirmiausia studentų technikų draugijoje. Dvi kadencijas studentų atstovybėje, kuri tais laikais buvo vienintelė demokratiška parlamentinė institucija. Buvo vienas vadovaujančių SELL — Suomijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos studentų sąjungos veikėjų ir jos sportinių varžybų dalyvis. Vienas iš Vyrių 'Plienas' steigėjų.

Kalbant apie studentų veiklą, verta prisiminti, kad pradžioje ji buvo ideologinė. Kiekviena partija, kurios irgi buvo ideologinės, turėjo jai atitinkamą studentų organizaciją. Krikdėmai — ateitininkus, liaudininkai — varpininkus, socialdemokratai — aušrininkus. Neo-lituanai, žinoma, buvo labai artimi tautininkams. Tai buvo logiška ir net naudinga seimų laikais. Toks skirstymas nebetiko 1926 m. Lietuvai, kaip ir kitom Centro bei Rytų Europos valstybėm, pasukus autoritariniu keliu. Fašistinėm akim žiūrint, naujas režimas buvo nesupratinamas, nes neatėjo masinės organizacijos, kaip Italijos fašistai ar vokiečių naciai, pagalba, bet buvo daugiau mados dalykas, išvada visuotino nusivylimo parlamentarine tvarka, negalėjusia greitai išspręsti pokario ūkinių ir socialinių problemų. Todėl susidares režimas turėjo laviruoti tarp įvairių krašto politinių jėgų: karininkijos, dvasiškių ir net liberaliai nusiteikusių inteligentų. Vy-

riausybė neorganizavo savo partijos ir neleido tautininkų sąjungai dėtis oficialia vyriausybės partija. Ry-

A. A. Algirdas Nasvytis
1937 m. Kaune.

šis buvo daugiau personalinės unijos pobūdžio. Anot prezidento Smetonos:

"Negi gali vieni tautininkai visur atspėti. Juk vienybės pagrindu einant reikia visi, kurie tik sutinka valstybiškai dirbti, derinti ir telkti draugėn. Antra vertus, negi visi tautininkai yra sutilpę Tautininkų Sąjungoje. Kažin ar nedaugiau jų už Sąjungos?..

Tokia atmosfera labai tik studentams organizuoti profesiniais ar net rajoniniais pagrindais. Tokiu būdu atsirado technikų 'Plienas', vėliau teisininkų 'Unitas' 'Samogitia', 'Sudavia' ir

pan. Net skautai akademikai, nors šiaip iš skautų laikama, kad jie būtų daug jaunesnio amžiaus.

Kai Kaunas pasidarė Algirdo veiklos lauku, jo tėvai vos vieną vasarą praleidę ne ant savo žemės, vėl išgirdo jos šaukimą. Pradžioje manę įsigyti kokių 10 ha ūkelį, jie vis dėl to apsisprendė už 70 ha Barbaripolio dvarą, Jonavos valsč. Jis buvo labai geroje vietoje. Iš Kauno iki Dumsių stotelės tereikėjo važiuoti 26 minutes, o iš jos pėsčiom tik 7 minutes kelio. Buvo didelis (14 kambarių) gerai išlaikytas namas, turėjo elektrą iš Kauno, o Nasvyčiam įsivedus dar vandentiekį ir kanalizaciją, Barbaripolis niekuo nesiskyrė nuo nūdienių priemiesių namų. Jis gana daug kaštavo — 112.000 lt., už tat prireikė parduoti namą Kaune, bet tai nedaug kliudė, nes valdininkai Lietuvoje dirbdavo nuo 8 val. ryto iki 2 val. p. p. Tokiu būdu galima buvo ne tik Kaune dirbti ar vaikams studijuoti, bet kartu ir ūkį prižiūrėti.

Steponas Nasvytis tada pradėjo dirbti Vidaus Reikalų Ministerijos farmacijos referentu. Jis buvo užsiėmęs sėkmingai įvykdė išleisti lietuvišką Farmakopėją t. y. visų vaistinės taisyklių ir vaistų gaminimo būdų vadovėlį, ir vaistinių įstatymą. Jų neturint buvo verčiamasi jau gerokai pasenusiais caro Rusijos leidiniais.

1935 m. vasarą Birutė susituokė su prezidento sū-

num Julium. Abiejų šeimų santykiai buvo gana glaudūs. Prezidentas laiks nuo laiko apsilankydavo Barbaripolyje, Algirdas bene metus gyveno prezidentūroje dar studijų metu. Prezidentas mėgdavo su juo pasikalbėti, o Algirdas visados būdavo pilnas visokių pasiūlymų. Jis labai domėjosi ūkinėmis sistemomis ir darbo organizacija. Neatrodė, kad ta svainystė būtų padėjusi Algirdo karjerai Lietuvoje. Likimo ironija norėjo, kad tas ryšys padėtų Algirdą suėjus bolševikams, bet apie tai vėliau.

Dar studijuodamas Algirdas pradėjo dirbti kaip fakulteto laborantas, vėliau buvo pakviestas jaunesniojo asistentu. 1936 m. jis vedė Beatą Kalkytę, 1937 m. baigė universitetą ir išvažiavo su žmona į Berlyną toliau pagilinti studijų. Tuo laiku mūsų ryšiai jau buvo gerokai nutrūkę. Buvo pradėję savystovų gyvenimą...

Tuo tarpu politiniai akiračiai pradėjo niaukstyti, nors kaip tyčia pačioje Lietuvoje pažanga buvo gerokai paspartėjusi. Taip kaip visi žino, kad turės mirtį, bet tam retas kuris rengiasi, taip ir valstybė, atsidūrusi mirtinam pavojui iki paskutinės valandos yra priversta vaidinti, kad nieko neatsitiko.

★

Steponas Nasvytis savo atsiminimuose rašo, kad 1940 m. birželio 15 d. anksčiau rytą į Barbaripolį pasikambino žentas Julius Smetona ir pasiūlė, jei nori, pasitraukti kartu iš Lietuvos, ir teigiamu atveju — tuojau atvažiuoti Kaunan. Leiskime kalbėti pačiam Steponui:

"Nieko nelaukę tuojau pasiečėm po čemodaną mes keturėsi su žmona, Aldute ir Jaunučiu vykstame į Kauną rytiniu traukiniu... Atvažiuojame į Algirdo butą su pasisamdytom 2 taksi mašinomis važiuoti į Eitkū-

nus. Algirdo nerandame namie, bet greitai atsirado. Jis grįždamas buvo užsukęs pas valstybės kontrolierių K. Šakenį pasitarti, kas daryti."

"Algirdas sužinojęs mūsų atvažiavimo tikslą sako, kad jis nesirengia niekur dabar išvažiuoti iš Lietuvos. Nevažiuosiu niekur ir šakenis. Jis dar pridūręs, komunistams mes nieko blogo nepadareme."

Tam pritaria Nasvytienė ir Aldona. Pirmoji sakosi negalinti palikti savo senos motinos, dabar viešinėjos Barbaripolyje, o antroji turėjo sužiedotą Juozą Augustinavičių. Pats Steponas ir Jaunutis buvo linkę važiuoti, bet skirtis nuo šeimos nenorėjo...

Kitame numeryje: Tėvas gelbsti sūnų.

ATITAIŠYMAS

Praeitame numeryje, trečiojoje pastraipoje, taisant korektūrą buvo sukeistos eilutės. Pilnas tekstas skamba taip:

Reikalas vis daugiau pinigų investuoti į Bečių ūkį vertė po metų persikelti į pigesnę butą — apskrities savivaldybės namų Miško gatvėje mansardoje ('salkoje'). Čia mokslo metu nuolat gyveno Algirdas, Birutė ir vėliau Aldutė, o tėvas — kai to reikalavo pareigos. Mama inspektuodavo dar rečiau — jai reikėjo šeiminkauti Bečiuose. Su vaikais gyveno ištikima tarnaitė Ancė, pati pergyvenusi visą Nasvyčių šeimos odiseją.

WANTED JOURNEYMEN
ALL AROUND MACHINIST
Must have job shop experience. Be able to set up work from blue prints & close tolerance.
Up to \$12.50 per hour, plus overtime for experienced men. Paid vacation; profit sharing, air condition shop.
APPLY CALL OR WRITE to:
ESCO INC.
5407 GLENMONT
HOUSTON, TEXAS 77081
713-666-3951
Equal Opportunity Employer (33-39)

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenims ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIU - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriauciūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

DATA PROCESSING PROFESSIONALS

Holland, Michigan

As a leading manufacturer of office interior systems, Haworth is experiencing dramatic growth in an industry that is also expanding very rapidly. The result of this growth is reflected in the recent conversion to an IBM 4341 System in an MVS-IMS Environment. Opportunities: Current openings include SYSTEMS ANALYST and Programmer-Analysts positions to assist in designing and developing key finance, marketing and sales applications. These are new positions created to support increasing sales volume. Qualified candidates will be degreed professionals or individuals who have equivalent skills and have demonstrated good communication skills, project leadership skills, and motivation to keep projects moving with minimum supervision. We offer a competitive salary schedule and benefits package that includes a liberal relocation plan plus the opportunity to join a rapidly expanding and progressive M.I.S. Department. We invite you to send your resume, with salary requirement, to:

Human Resources Department

HAWORTH
One Haworth Center, Holland, MI 49423

Equal Opportunity Employer

HAWORTH

DR. DOVAS ZAUNIUS (75)

Dr. Albertas Gerutis

Nacių įsigalėjimas Klaipėdos krašte

Turėjusi įsisenėjusį konfliktą su Lenkija, susikirtusi dėl Klaipėdos su Vokietija, Maskvai suartėjus su Lenkija, Lietuva pasijuto iki tam tikro laipsnio izoliuota. Kaip bebūtų, pavojus Lietuvos valstybės laisvei iš Lenkijos atrodė mažesnis nekaip iš Vokietijos. Turėti įtemptus santykius su abiem kaimynais per daug apsunkino Lietuvos politiką. Tokioje būklėje netenka stebėtis, kad Dr. Zaunius nevengė demonstratyvaus susitikimo su Lenkijos užsienių reikalų ministru Ženevoje pas latvių ministrą.

Bet pulk. Beckas nebuvo tas, su kuriuo Lietuvos užsienių reikalų ministras būtų galėjęs rimtai "konferuoti". Tai buvo Lenkijos didybės miražo besivaikantis politikas.

Praėjo tikrai keli mėnesiai nuo Dr. Zauniaus susitikimo su lenkų ministru, kaip pulk. Beckas 1934 m. kovos mėn. Lenkijos seime prapliupo naujais jam būdingais "stipriais" išsireikimais. Beckas pareiškė, kad santykiuose tarp Lietuvos ir Lenkijos viešpataujanti "barbariška padėtis".

"Elta" 1934. III. 24 pacitavo įtakingo Varšuvos dienraščio "Gazeta Polska", kuris buvo laikoma vyriausybės organu, komentarą. Laikraštis priėjo išvada, kad "juo ilgiau tas barbariškas tęsiasi, tuo didesnis yra dėl jo susidarys anachronizmas ir tuo mažiau jis gali būti Europoje bendrai, ypač gi prie Lenkijos sienų, toleruojamas".

Dr. Zauniui jau pasitraukus iš užsienių reikalų ministro pareigų, jo įpėdinis S. Lozoraitis žengė dar vieną žingsnį: nebe per tarpininkus vaišių metu pas latvių ministrą, bet jau betarpiškai Lietuvos užsienių reikalų ministras susitiko su Lenkijos užsienių politikos vadovu. 1935 m. balandžio 18 d. Lietuvos nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliojamas ministras Prancūzijoje Petras Klimas Ženevoje aplankė Lenkijos užsienių reikalų ministrą Becką. Iš Varšuvos radijo informacijos sekė, kad abu ministrai kalbėję "apie Lietuvos-Lenkijos santykius". Savo monografijoje apie Petrą Klimą rašiau, kad jo uždavinys buvęs "parengti dirvą Lietuvos ir Lenkijos užsienių reikalų ministrų susitikimui" (p. 142).

1935 m. rugsėjo mėn. Lietuvos laikraščiai pranešė, kad Lietuvos užsienių reikalų ministras Stasys Lozoraitis lankęsis Ženevoje pas Lenkijos užsienių reikalų ministrą Becką. Rugsėjo 23 d. Beckas revizitavo Lozoraitį. Spauda rašė, kad per ministrų pasimatymą buvę susitarta dėl santykių užmezgimo tarp Lietuvos ir Lenkijos. Tačiau Kaune toji žinia buvo paneigta kaip neatitinkanti tikrąybės.

Kaip tolesni įvykiai parodė, ir šis naujas susitikimas nieko nedavė. 1936 m. sausio 15 d. lenkų užsienių reikalų ministras Beckas be jokios matomos priežasties laikė reikalinga Lenkijos seimo užsienio komisijos posėdyje pareikšti, kad Lietuva "santykių su mumis nepripažįsta jokių kaimyniškumo normų, kurių laikosi civilizuoti kraštai".

Šia proga tik priminsiu, kad po dviejų metų, 1938 m. kovo mėnesį, tas pats Beckas ultimatumu ir karinių pajėgų telkimu privertė Lietuvą užmegsti su Lenkija tokius santykius, koki anot jo egzistuoja tarp "civilizuotų kraštų". Tačiau vieno tokių "civilizuotų kraštų" santykių partnerio parašas padėtas po 1920 m. spalio 7 d. Suvalkų sutartimi!

63. Nacių įsigalėjimas Klaipėdos krašte

Kelias dienas prieš Boettcherio bylos pradžią Haagoje Klaipėdos gubernatorius paskyrė krašto direktorijos pirmininku Dr. Ottomar Schreiber (Šreiberį). Jo laikais krašte ėmė sparčiai plisti nacionalsocialistinis judėjimas, ypač kai Vokietijoje valdžia atiteko Hitleriui. Buvo savaime suprantama, kad tokia grėsminga būklė Klaipėdos krašte kėlė tiek visos lietuvių tautos, tiek Lietuvos vyriausybės susirūpinimą. Vis didėjanti įtampa ypač slėgė užsienių reikalų ministeriją. Jai reikėjo gintis ne tik nuo Berlyno piktų puolimų, bet ir aiškintis su Klaipėdos konvencijos bei statuto signatarais, ku-

rių diplomatiniai atstovai laikinojoje sostinėje atsidėję sekė, kas dėjosi autonominiame krašte. Trumpai sustosiu ties svarbiausiais įvykiais Klaipėdos krašte iki to laiko, kol Dr. Zaunius ėjo užsienių reikalų ministro pareigas (iki 1934. VI. 13).

1933 m. pradžioje Klaipėdos krašte įsteigė pastoriaus von Sasso vadovauta nacistinė "Christlich-Sozialistische Arbeitsgemeinschaft", kuri per Klaipėdos miesto seimelio rinkimus 1933 m. gegužės 22 d. nustelbė visas kitas vokiečių bei vokietininkų partijas. Pastoriaus von Sasso sukeltas judėjimas pirmą kartą dalyvavo rinkimuose, pateikdamas kandidatų sąrašą su 18 pavardžių. Jie visi buvo išrinkti! Pralaimėjo Volkspartei, — išrinkta 6 (turėjo 18); socialdemokratai gavo 1 (vieton 6); komunistai — 3 (prieš tai 9). Taigi Klaipėdos miestelėnų dauguma aiškiai pasekė nacionalsocialistiniu pastorium.

Šioje nejaukioje būsenoje vis dėlto nušvito ir pragiedrulis: susipratusių lietuvių sąrašai padidino savo atstovų skaičių Klaipėdos mieste nuo anksčiau buvusių 6 iki 10 atstovų. Miestas pamažu, bet nesulaikomai lietuviėjo.

Tačiau naujasis Klaipėdos nacių susigrupavimas nerado Vokietijos nacionalsocialistų partijos palaiminimo. 1933 m. vasarą įkurta kita nacinė organizacija, pasivadinusi "Sozialistische Volksgemeinschaft". Jos vadu paskirtas veterinarijos gydytojas Dr. E. Neumann. Nors abi partijos savo tarpe konkuravo, bet persvarą turėjo Berlyno nacių vadovybės globojama Neumano partija. Abiejų konkuruojančių partijų nariai organizavosi bent jau pusiau kariniais pagrindais. Jos abi buvo ne tik nelojalios, bet ir neabejojamai priešingos Lietuvos valstybei.

Gubernatorių Dr. Navakas 1933 m. pabaigoje, tarp kitų priemonių, atšaukė darbo leidimą 103 valdininkų, Vokietijos piliečių, ir pranešė apie tai krašto direktorijai. Pagal gubernatoriaus nutarimą nuo 1934 m. sausio 18 d. turėjo būti atleisti iš tarnybos 32 valdininkai: 20 liaudies mokytojų, 2 vidurinių mokyklų mokytojai ir 10 kitų žinybų valdininkų — Vokietijos piliečių. Nuo 1934 m. balandžio 1 d. atleidžiami 34 valdininkai, jų tarpe 23 mokytojai; nuo liepos 1 d. — 37 valdininkai, kurių 35 mokytojai. Daugiausia norėta atsikratyti mokytojų, iš viso 80 žmonių, nes tai buvo uoliausi germanizatoriai. Tarp jų, iš kurių atimtas darbo leidimas, buvo valstybės gynėjas (prokuroras) C. Schwientek, teismo patarėjas J. Linder, psichiatrinės ligoninės vedėjas M. Fischer ir kiti. Turbūt, niekur pasaulyje nebuvo tokio anachronizmo, kad valstybės gynėjo (prokuroro) pareigas būtų ėjęs svetimos valstybės pilietis!

Kaip ir galima buvo laukti, gubernatoriaus Dr. Navako nutarimas sukėlė Vokietijoje naują isteriją. Ir iš viso Navakas apšauktas dar piktesniu "vokietybės engėju" nekaip savo laiku pulk. A. Merkys.

Nūn jau nacionalsocialistų rankose buvusi Vokietijos spauda ėmė Lietuvą plūsti dar piktesniais žodžiais, nekaip anais Weimaro respublikos laikais. Nacionalsocialistų partijos vyriausias organas "Voelkischer Beobachter" parodė savo visišką nenusimanymą, rašydamas tokius absurdus: "Buvusioji vokiečių vyriausybė ši Klaipėdos statutą pasirašė, nors tai yra blogiausia, kas iš viso galėjo būti padaryta. Vokietija statuto nuostatus griežtai saugojo ir primygtinai reikalauja, kad jo laikytųsi ir lietuvių vyriausybė. Savaime suprantama ir neišvengiam, kad tai atsilieps vokiečių-lietuvių santykiams, jei demaršai, kurie buvo padaryti Kaune pas Lietuvos vyriausybę ir Klaipėdoje pas gubernatorių, neduos rezultatų".

Tokias nesąmones rašė Vokietijos valdančios partijos vyriausias organas, net nenusimandamas, kad Vokietija iš viso jokio Klaipėdos statuto niekuomet nebuvo pasirašiusi ir todėl nė negalėjo statuto nuostatų "griežtai saugoti".

Nacionalsocialistų veikla Klaipėdos krašte

taip išsiplėtė, kad Lietuvos saugumo organai turėjo įsikišti. Padarius kratas ir susekus gaušybę įrodomosios kompromituojančios medžiagos, abiejų Klaipėdos krašto nacionalsocialistinių partijų veikla 1934 m. pavasarį buvo sustabdyta. Byla iškelta kariuomenės teisme.

Jau pasitraukus Dr. Zauniui, už dviejų savaitių, birželio 28 d., iš pareigų atstatytas direktorijos pirmininkas Dr. Šreiberis. Paašikėjo, kad maždaug pusė autonominių įstaigų valdininkų priklausė nacionalsocialistinėms organizacijoms. Lietuvos laikraščiai rašė, kad net krašto direktorijos vienas narys buvęs aršus nacinės organizacijos veikėjas.

Lietuvos vyriausybė per pasiuntinį Berlyne Dr. J. Šaulį pakartotinei reikė protestus dėl Vokietijos spaudos melagingos akcijos prieš Lietuvą. 1934 m. gegužės mėn. įteiktoje notoje protestuoja prieš spaudos, ypač Rytų Prūsijos laikraščių nuosekliai jau ilgą laiką varytą Lietuvai nedraugingą kampaniją. Lietuvos laikraščiai pažymėjo, kad notoje pabrėžta, jog "tokios rūšies spaudos užsipuolimai ir kiršinimai neturi sau pavyzdžio tautų santykiavimo istorijoje".

Tačiau visos pastangos sukultūrinti vokiečių spaudos toną Lietuvos atžvilgiu nebeturėjo jokios įtakos į išdidusios Vokietijos nusistatymą. Jėga buvo Vokietijos pusėje ir, ją panaudojęs, Berlynas 1939 m. kovo mėnesį atplėšė Klaipėdos kraštą.

64. Apgaulinga Maskvos politika.

Rašydamas apie Dr. Dovą Zaunį, pertekliau, kaip mūsų užsienio politikos vairuotojui teko nuolat sielotis abiem likiminėmis Lietuvos valstybės bei lietuvių tautos problemomis — sostinės ir pajūrio. Čia jam reikėjo dažniausia susidurti su Lenkija ir Vokietija. Mažiausia problemų — iš paviršiaus žiūrint — sudarė santykių puoselėjimas su Sovietų Sąjunga.

Lietuva su Maskva anuo metu neturėjo tiesioginių sienų. Kremliaus valdovai tęsė Lietuvos atžvilgiu savo "tradicinio draugingumo" politiką. Bet, antra vertus, kiekvienam įžvalgesniam stebėtojui buvo aišku, kad Maskva vedė dviveidę politiką. Ji vienu kitu atveju bent verbalistiškai tiesiogiai ar netiesiogiai parėmė Lietuvos poziciją, bet, iš kitos kitos, "tradicinis draugingumas" nekliudė sovietams raustis po Lietuvos nepriklausomos valstybės pamatais, kai ji tai darė (ir tebedaro) ir kituose kraštuose.

Lietuvos sunkumai su kaimynais Maskvos kėslams ėjo į naudą. Protarpiais reikšdama mums tam tikrą palankumą, Maskva migdė tiek vyriausybės, tiek visuomenės budrumą. Savaime Lietuvoje tik minimalinis žmonių skaičius, tik atskiri asmenys — galima be perdėjimo teigti — daugiau domėjosi tuo, kas dėjosi Sovietų Sąjungoje. Jos gyvenimas, ypač jos santvarka, lietuvių tautos didelei daugumai buvo visiškai svetimas dalykas. Atrodė, kad Sovietija yra kažkur labai toli, — už kalnų, už jurių marių.

(Bus daugiau)

Machinist

OPPORTUNITIES IN NEW ENGLAND

Here in Keene, New Hampshire, where there are no income or sales taxes, Central Screw is now seeking individuals for the following positions:

HEADER OPERATORS

We are looking for experienced Header Operators to set-up and run our cold heading equipment, which consists of 1/4", 3/16", 1/2" and 5/16" Waterbury Farrell Headmaster, Hi-pro, Manville, Hartford, National High Speed and Long Stroke Headers, etc.

We offer a competitive wage and an excellent company-paid benefit package.

We are located in Keene, an attractive Southern New Hampshire community. Our convenient location allows easy access to the mountains and lakes of this beautiful State.

Phone our toll free number at 800-258-5471 or write our Personnel Office for further details.

CENTRAL SCREW CO.

A Microdot Company
149 Emerald Street
Keene, NH 03431

An Equal Opportunity Employer M/F

Nuo piramidžių iki Akropolio

(8)

Henrikas Stasas

Po pusryčių išvykome į Masadą. Visu jūros pakraščiu vedė puikus greitkelis, kurio kairėje pusėje stūksojo didingos uolų formacijos su grakščiomis gamtos sukurtais akmens skulptūromis. Nors visoj aplinkoj dominavo tik viena dykumos spalva, tačiau jos individualūs tonai su tamsiais dryžiais uolose sukėlė tikrą mozaikos iliuziją. Ši magiška darba, žinoma, atliko šviesa. Ypač vakare šviesos efektai čia ryškūs, kada gėstanti saulė nudažo uolų sluoksnius raudonai, o aksominiai šešėliai juos iškelia kaip rubinus iš bendro uolų masyvo.

Kitoje kelio pusėje matėsi jūra, kuri atrodė lyg skysta dykuma, nes jokios gyvybės bei vegetacijos niekur nesimatė. Iš jos tik kilo tirštas rūkas, pro kurio pilką uždaugą vos buvo galima įžiūrėti kitų pusėje esančių kalnų siluetus. Tai keisčiausia vandens masė šioje žemėje, kartu ir žemiausia vieta: 1292 pėdos žemiau vandenyno. Tad neuostabu, jog Negyvąją jūrą daugelis įsivaizduoja, kaip gilią, bauginančią tamsą, kurioje viešpatauja mirtis (dažnai ir vadinama Mirties jūra), kurioje nėra nei gyvybės, nei grožio. Gy-

vybės čia žinoma nėra, tačiau grožį tam tikrame laipsnyje galima rasti visur, tik kiekvienas individualiai jį išgyvena. Čia nėra spalvų ir gyvybės elementų, kurie patrauktų žmogaus akį, tačiau šios jūros druskoje sustingusi gamta sukelia taip pat tam tikrą grožį bei žavesį. Štai iš mėlyno vandens išsikišę druskos kristalais padengti buvusių medžių skeletai, kurie kaip apšarmojusios jūros pabaisos į visas puses išleidusios savo čiulptuvus laukia aukos. Kitur iš vandens iškilusi ir druska apledėjusi uola primena Loto žmoną, kuri čia buvo paversta į druskos stulpą. Tokių ir panašių vaizdų pilna Negyvosios jūros pakrantė

Egzotiniu Negyvosios jūros pakraščiu privažiavome viena žymiausia Judėjos dykumos vietą — Masadą. Tai simbolis žydų kovos prieš Romos priespaudą.

Masada raudono akmens plokštakalnė, iškilusi kaip milžiniškas lėktuvnešis vakariniame Negyvosios jūros krante. Tai scena, kurioje vyko dramatiškiausias epizodas visoj Izraelio tautos istorijoj. Į šį kalną užsikėlė kabeliniu keltuvu, tačiau į kalno viršūnę dar liko kelio dalis lipti laiptais.

Prie keltuvo sustojimo vietos apžiūrėjome didžiulius uoloje iškaltus vandens baseinus iš kurių vanduo naturalia gravitacija buvo paširstomas po visą tvirtovę. Toliau lipome ilgais laiptais į kalno viršūnę, kur atkasti visi tvirtovės buvę įrengimai su paties Herodo rūmais.

Masados tvirtovę Herodas statė, kaip gyvenvietę nuolatos persekiojamiems savo pavaldiniams ir kaip tvirtovę prieš anuo metu lauktą Egipto karalienės Kleopatros invaziją.

Įlipę į kalno viršūnę, perėjimo angą pasiekėme tvirtovės vidų. Tvirtovė turėjusi tris įėjimus ir 38 bokštus. Prieš akis atsivėrė plati plokštakalnė, kurioje matėsi daugybė atkastų fortifikacijos įrengimų, gyvenamųjų kambarių, eilė didelių sandėlių ir galiausiai buvę ištaikingi paties Herodo didžiojo rūmai. Rūmai buvę įrengti labai prabangiai su svečių kambariais, ištaigin- gomu maudyklėm ir terasom žvilgsniui į Negyvąją jūrą. Dar ir dabar matoma gerai išsilikusi grindyse spalvota mazoika.

Po Herodo didžiojo mirties Masadą užėmė romėnai ir ten patalpino savo kariuomenės įgulas. Tačiau 66 metais pr. Kr. žydai sukilo visame krašte ir iš Masados romėnus išvarė. Titui išgriovus Jeruzalę ir daugeliui žydų patekus į romėnų nelaisvę, Masada pasipildė naujais pabėgėliais, kurie iš ten tęsė desperatišką pasipriešinimą. Tada Masadą su 10 legijonų apsupo romėnų generolas Flavius Silva ir išlaikė ją apsuptą 3 metus. Masados gyventojai matydami beviltišką padėtį, nutarė įvykdyti savo paskutinį sprendimą: geriau išsžudyti, negu pasiduoti romėnų nelaisvėn. Tad buvo išrinkta 10 asmenų grupė, kuriai šis sprendimas buvo pavestas įvykdyti.

Sekančia diena romėnų romėnų legijonai specialiai pastatyta rampa pasiekė Masados tvirtovę ir rado ten pasibaisėtiną vaizdą: 960 lavonų, o gyvas tik dvi moteris ir penkis vaikus. Tvirtovėje jie rado pakan- kamai maisto ir kitokių gėrybių, kas įrodo, jog šis paskutinis aktas buvo įvykdytas iš gilaus patriotizmo ir nenoro patekti į romėnų nelaisvę.

Ilgai ši tragedija nebuvo nagrinėjama žydų tautos istorijoje, tik pastaruoju laiku, kada Masados tvirtovė buvo atkasta, žydai šį įvykį pradėjo propaguoti ir naudoti patriotizmui žadinti. Pašauktieji į Izraelio armiją naujokai dabar čia prisiskindinami šūkiu, jog ant-

“Amber Holidays”

1981 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

rugsėjo 17 — \$1059.00 spalio 8 — \$1019.00
rugsėjo 24 — \$1059.00 gruodžio 26 — \$ 979.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

REGISTRACIJOS REIKALU KREIPKITĖS Į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Ištaigai vadovauja:

Aldona ADOMONIS ir Albina RUDZIŪNAS

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

ra kartą Masados tragedija žydų tautos gyvenime nepasikartosianti.

Susipažinę su Masada, tuo pačiu kabeliniu keltu nusileidome į kalno apačią ir autobusu vykome į netolimą oazę pietauti.

En-Gedi yra nedidelė oazė vakariniame Negyvosios jūros krante. Saliamono laikais šioje oazėje vėsliai augo datulių palmės, vynuogės ir įvairios daržovės. Dabar šioje vietoje beduinų palmių pavėsyje stovi graži užėiga su neblogo valgykla. Čia pasisotinę ir kiek pailsėję tęsime kelionę Judėjos dykuma toliau.

Privažiavome kitą labai įdomią istorinę vietą Kumran. Šioje vietoje beduinų piemenėlis 1947 m. po uolų skardžius ieškodamas pasimetusių ožkos, netikėtai užkliuvo už indo, kuriame buvo sudėti seni bibliniai pergamentai. Vėliau žydų ekspedicijai kasinėjant šią vietą buvo rasta šimtai įvairių pergamentų. Šie iškėlė į šviesą I-jo šimtmečio žydų istorijos užkulius.

Pergamentus surašė viena žydų sekta, vadinama Esenais, kuri apie 160-sius metus pasitraukusi į dykumą ramiai gyveno laukdamas Mesijo ateinant. 68 metais romėnai šią žydų bendruomenę sunaikino. Tačiau jų rašto žinovai pramatę artėjančią katastrofą, visus pergamento raštus paslėpė kalnų olose. Čia pergamentai išbuvo paslėpti apie 1900 metų. Šiuose pergamentuose buvo rastos visos senojo testamentą knygos, psalmės ir raštai liečiant meto etiką bei tikėjimo tiesas. Šalia raudono granito skardžių ir kasinėjimų išraustų duobių Kumran apylinkėje nieko ypatingo nesimatė.

(Bus daugiau)

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

V. Garlauskas,
Grand Island 3.00
Fovilas ir Gertruda
Dargiai, Pittsburgh ..100.00
V. Ramonis,
Richmond Hts. 3.00
F. Modestavičienė, Chicago 5.00
J. Sabanas, Chicago 8.00
Dr. M. Eymontt,
Cherry Hill10.00
G. Motiejūnas, Cleveland 8.00
G. Žemaitis, Cleveland .. 3.00
M. Peckienė, Chicago 3.00
A. Ubavičius, London ..13.00
S. Šurkus, Worcester 3.00
S. Santvaras, Boston20.00
Dr. J. K. Valiūnas,
New Rochelle15.00
V. Šniolis, Palm Beach .. 6.00
Clevelando Lietuvių
Golfo Klubas15.00
LB Cape Cod
apyl. valdyba20.00
K. Morkūnas, Phoenix .. 1.00
St. Butkaus šaulių
kuopa Detroito20.00
Švyturio jūrų šaulių
kuopa Detroito10.00
V. Žiedonis, Cleveland .. 3.00
X. Y., Cape Cod500.00
Dr. D. Giedraitis, Elgin 100.00
Dr. V. Tumasonis,
Chicago50.00
E. Elbe, Great Neck 5.00
R. Rūkštelė, Las Vegas 1.00
G. Valiukėnas, Chicago .. 8.00
F. Šeštokas, St. Petersburg 3.00
R. Gulbinas, Palos Park 13.00
Dr. T. Palionis, Madison 8.00
C. Biežienė, Long Valley 13.00
P. Račiukaitis, Baltimore 3.00
V. Telyčėnaitė, Monroe .. 3.00
R. Isdunis, Cape Coral .. 5.00
Br. Aušrotas, Juno Beach 3.00
A. Dovydaitis, St. Pete... 3.00
V. Židžiūnas, Centerville 5.00
M. Klimas, Thompson .. 6.00
A. Bačiulis, Quincy 3.00
G. Bučmyns, Cleveland .. 3.00
I. Baniėnė,
Bloomfield Hill. 5.00
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gera pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai aptarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 Madison Avenue (tarp 51 ir 52 g-vės)
Floor 21st New York, N.Y. 10022
Tel. (212) 758-1150-1

SKYRIAI:

Apple-Valley, Minn. 55124	72 County Road No. 42	612-432-3939
So. Boston, Mass. 02127	393 West Broadway	617-268-8764
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Ave.	203-367-2863
Chicago, Ill. 60629	2501 West 69 Street	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	6089 State Road	884-1738
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Road	432-5402
Grand Rapids, Mich. 49504	636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hackensack, N. J. 07601	112 Main St.	201-342-9110
Irvington, N. J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-6446
Hartford, Conn. 06106	518 Park St.	246-9473
Lakewood, N. J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8569
Los Angeles, Calif. 90022	960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
Miami Beach, Flo. 33139	1352 Washington Ave.	305-532-7026
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N. J. 07106	698 Sanford Ave.	373-8783
New York, N. Y. 10003	45 Second Ave.	AL 4-5456
New York, N. Y. 10011	135 West 14 St.	CH 3-2583
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th Street	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	GL 5-5586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook Street	756-1668
Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

TAUTININKŲ DIENA

Juo toliau, juo reikšmingiau paprastus įvykius norime pavadinti. Atvykus į šį kraštą, lietuviškų parapijų klebonai ruošdavo į metus bent du piknikus (tikrus piknikus, ne gegužines), norėdami papildyti finansinius išteklius. Pamokslų metu buvo raginama nieko namie nevalgyti ir negerti, nes piknike visko būsią. Blogesniais orais esant, parapijiečiai buvo raginami atvykti su maudymosi drabužiais, kad nenukentėtų iš eiginės eilutės. Piknikai (mes juos pavadinom gegužinėmis) vykdavo tam tikslui skirtose vietose ir turėjo minimalius įrengimus. Ilgainiui, klebonams iškeliavus į amžinybę, parapijiniai piknikai suretėjo ar visai išnyko, o jų vietoje įvairios organizacijos ir klubai pradėjo rengti gegužines, išvirtusias į lietuvių dienas. Tad nesistebėkite, kad ir Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Chicago skyriaus ruošta gegužinė pavadinau "tautininkų diena". Vis iškilingiau skamba. Jei gali būti panevėžiečių diena, kražiškių diena, švėkšniškių diena, zarasiškių diena, Beverly Shores lietuvių diena, džukų ar suvalkiečių dienos, tai kodėl negalėtų būti ir tautininkų diena?

Š. m. rugpiūčio 16, sekmadienį, oro biuras pranašavo vėsų, bet saulėtą orą, nors didžiojoje Žolinės šventėje gerokai palijo ir net užtvindė kai kuriuos šiaurinius Chicago priemiesčius. Oro biuro pranašautas oras tik dalinai išsipildė. Lietaus nebuvo, bet iš šiaurės vakarų slenkantieji tamsūs debesys, ne vieną mažiau ryžtingą išgązdino ir privertė pakeisti ankstyvesnį nuosprendį ir pasilikti namie.

Nors oras buvo vėsokas, bet Vilijos ir Vytauto Mar-

chertų sodybos medžiai sudarė malonią užuovėją, o "didžiojo" Bruce ežero "bangos" neviliojo pasinaudoti paruoštais laiveliais.

Gerokai įdienesius oras apšilo ir dalyvių nuotaikos pragiedrėjo. Nardis Juškus su Vytautu Marchertu ir pagelbininkais kepė "hamburgerius" ir "karštus šuniukus", o Severina Juškienė su sesute Daiva Panariene ir talkininkėmis vikriai aptarnavo išalkusią minią. Čia pat, prie kavos virdulio, viliojo išdėstyti įvairias skonius pyragaičiai, prie kurių darbavosi Roma Mastienė ir Vilė Marchertienė.

Dr. L. Kriauceliūnas nupirkęs visą gegužinės barą, bet B. Kremerienė, V. Mastys ir jaunas Marchertas šypsosi gerai padavę...

Viktoras Mastys, skyriaus finansų tvarkytojas, ir čia sėdėdamas už baro, vaišino ištroškusius svečius ir rinko doleriukus. Jam talkino šeimininkų Marchertų atžala, vikrusis Dariukas. Sekretorė Bronė Kremerienė, pasitikusi svečius, vedė prie laimės rato ir laiminguosius apdovanodavo laimikiais. Aš irgi buvau laimingas ir laimėjau "karvutę", kurią išsaugojęs, parvežiau žmonai lauktuvių. Buvo ir tokių, kurie ne tik nieko nelaimėjo, bet buvo net nu-

bausti. Skyriaus pirm. Jonas Jurkūnas, atrodo, neturėjo specialių pareigų, tai šnekėjosi su atvykusiais svečiais ar supažindindavo nepažįstamuosius ir įjungdavo į bendrą šeimą. Atvykusius svečius sutiko jaunas Egidijus Juškus su talkininkėmis.

Pasisotinus ir nuraminus troškuli, svečiai išbandė savo laimę dovanų paskirstyme, kurį sumaniai pravedė energingoji Nora Valiukėnienė, padedama būrio talkininkių. Matydami dirban-

ALT S-gos ir Chicago skyriaus valdybos gerai nusiteikę gegužinėje. Vidury (ketvirtas iš kairės) ALT S-gos pirmininkas inž. V. Mažeika.

čius valdybos bei jų šeimų narius ir kiti mielai jungėsi ir talkino.

Jaunimo Centro pirmininkas padėkojo Vilijai ir Vytautui Marchertams už leidimą pasinaudoti jų erdvia ir žavia sodyba, dėkojo ir visiems talkininkams, ypač valdybos ir jų šeimų nariams, kurie taip rūpestingai ir nuoširdžiai dirbo, kad šis susibūrimas būtų sėkmingas. Pasidžiaugė, kad Sąjungos valdyba rado laiko atvykti į gegužinę ir savo dalyvavimu ją praturtino. Dalyvavo: pirm. Vaclovas ir Vanda Mažeikai, vicepirm. Mečys ir Eleonora Valiukėnai, išd. Ona Daškevičienė ir sekr. Oskaras Kremeris. Malonu buvo matyti atvykusius BALFo pirm. Mariją ir inž. Antaną Rudžius, Jaunimo Centro valdybos pirm. Ireną ir dr. Leoną Kriauceliūnus bei kitus svečius.

Gegužinė buvo naudinga, nes gamtos prieglobstyje, nariai arčiau susibičiuliavo ir suartėjo. Tokie suėjimai yra erikalingi, ką parodė gausus dalyvių skaičius. Naujajai skyriaus valdybai linkime ir toliau palaikyti gyvą ryšį tarp plačiai išsisklaidžiusių narių ir bičiulių.

JAUNIMO CENTRO ATIDARYMAS

Vasaros metu Jaunimo Centre vyko įvairūs remontai, pagražinimai, atnaujinimai. Patalpų naudojimas buvo susiaurintas ar visai nutrauktas. Prie Jaunimo

Centro remonto darbų prisidėjo visa valdyba, ypač jos išdininkas Henrikas Laucius.

Jaunimo Centro sezono atidarymas įvyks š. m. rugsėjo 11 d., pirmą penktadienį po Darbo Dienos. Atidarymą organizuoja JC moterų komitetas, vadovaujamas Salomėjos Endrijonienės. Bus įvairi programa ir poatostoginis pabendravimas.

Jaunimo Centras reikalingas paramos, nes valdyba ne tik išleido santaupas, bet ir įsiskolino. Išdininkas H. Laucius prašo visus lietuvius stoti nariais, o esančius — susimokėti metinį nario mokestį. Susimokėję metinį nario mokestį 20 dol. turi vieną balsą. Visuomenė prašoma prisidėti prie Jaunimo Centro išlaikymo.

Jaunimo Centro egzistencija rūpinasi valdyba, kuriai sėkmingai jau antrus metus pirmininkauja Irena Kriauceliūnienė. Jos pastangomis ir kitų talka, pagražintas ir aptvarkytas visas Jaunimo Centras — salės, kavinė, virtuvė, tualetų kambariai, klasės ir t.

Atvykime į ruošiamą rugsėjo 11 d. vakaronę ir paremkime moterų komiteto pastangas.

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP to work & live in a small Congenial Hospital & Community REGISTERED NURSE RADIOLOGY TECHNOLOGIST ARRT LABORATORY TECHNOLOGIST MT PHYSICAL THERAPIST RPT OR BOARD ELIGIBLE Salary commensurate with experience & ability. 90 bed hospital N. E. Okla. 43 miles from Tulsa Send resume or contact CHARLEEN HOLBERT, GRAND VALLEY HOSPITAL P. O. Box 278, Pryor, OKLA. 74361 (918) 825-1600, Ext. 352. EOE/M/F (32-38)

Gražiame Vilės ir Vytauto Marchertų sodybos sode bendras gegužinės vaizdas svečiam renkant.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Atvykę į Chicago, būtinai pasinaudokite proga

**PUIKIAUSIUS
KAILIUS**

Chicagoje rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką

**NORMANA
BURŠTEINA**

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

How Does a Gross Income of \$1,400⁰⁰ Weekly Part-Time Sound To You?

Own a
small business
of your own...

VENDING

Be Your Own Boss...

...and work your own hours. You can build a successful business, and future, based on a full-line of national known products presold through national advertising and promotion.

Beat Inflation by building a successful, part-time, depression-proof business for yourself. You'll add hundreds of dollars to your fixed income. Plus, vending machines are silent salesmen, they demand no wages.

Tax Benefits As an owner of your own business, you'll be eligible for self-employment tax benefits. In fact, during the first three years, you'll have an excellent tax shelter due to accelerated equipment depreciation.

MAKE EXCELLENT FIRST YEAR EARNINGS WORKING PART-TIME. We are seeking individuals willing to stock, collect and keep all money from Vending Machines placed in industrial and commercial businesses.

Cash Out Daily Automatic merchandising is strictly a high-profit, cash business. You have no fixed overhead, and, you can operate from your own home.

Location We secure all locations. They are placed in industrial and commercial businesses in your area. All you have to do is stock, and collect the money. You verify all locations before acceptance.

MINIMUM
CASH INVESTMENT
\$3585.00

NO OBLIGATION

Phone Toll Free

1-800-554-9790

Phones Staffed 7 Days A Week
Sunday Calls Accepted

LEE C. MOORE, CORPORATION

Needs for steady work
Must have shop experienced
structural layers out
Structural fitters

STEADY WORK FOR QUALIFIED MEN AND FRINGE BENEFITS

Visit Plant
4201 Grand Ave., Neville Island
Pittsburgh, Pa. 15225
or phone 1-412-331-4700 for interview

A secure place to work
Equal Opportunity Employer

(34-40)

WOLCOTT

SUBATVAKARIS

Danutės Venclauskaitės ruošiamas tradicinis Subatvakaris įvyks š. m. rugsėjo 12, šeštadienį, 4 v. v. jos sodyboje, 89 Spindle Hill Road, Wolcott, Conn. Subatvakaris skiriamas Venclauskaitės tėvams atminti. Pajamos siunčiamos Vasario šešioliktosios gimnazijai, Vakarų Vokietijoje.

Šios popietės būna tikrai mielos ir malonios. Visi iš arti ir toli nuoširdžiai kviečiami!

SPORTAS

PABALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ ŠAUDYMO PIRMENYBĖS

Papildydami ankstyvesnį pranešimą skelbiame, kad 1981 m. š. Amerikos Pabaltiečių šaudymo pirmenybės įvyks 1981 m. rugsėjo 19 d., Latvių Meškeriojų ir Medžiotojų Klubo šaudykloje "Berzaine", apie 40 mylių į šiaurę nuo Toronto, Ont. Vykdo Toronto Estų šaudymo klubas.

Pirmenybių programa:

a) Angliškas Mačas (English Match) — 60 šūvių gulomis.

b) Neapribotas šautuvas (Free Rifle) — 3x20 šūvių iš 3 pozicijų.

c) Sportinis šautuvas (Sporting Rifle) — 3x20 šūvių iš 3 pozicijų. Šioje rungtyje bus išskirta ir moterų bei jaunių (žemiau 18 m.) klasės.

d) Lėkščių šaudymas (Trap Shooting) iš medžioklinių (šruotinių) šautuvų — 4x25 šūviai iš 16 yd.

e) Neapribotas pistoletas (Free Pistol) — 6x10 šūvių.

f) Standartinis pistoletas (Standard Pistol) — 3x20 šūvių.

Varžybų pradžia 9:00 am. Dalyvių registracija — nuo 8:00 am. Pistoletų varžybų pradžia 3:00 pm.

Visose rungtyse vyks individualinės ir komandinės varžybos. Smulkaus kalibro šautuvų ir pistoletų rungtyse komandą sudaro 4 geriausia sušaudę kiekvienos tautybės šaudytojai, o medžioklinių šautuvų — 5 šaudytojai.

Dalyvavimas atviras visiems pabaltiečių šaudytojams visose rungtyse.

Amerikos lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių varžybų.

Lietuviai šaudytojai registruojasi bei informacijas gauna pas ŠALFAS S-gos šaudymo Komiteto vadovą Balį Savicką, šiuo adresu: Mr. Baly Savickas, 340 Dixon Rd., # 2004, Weston, Ont. M9R 1T1. Telefonas: (416) 244-2267.

Dalyvių registracija bus priimama ir varžybų dieną.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

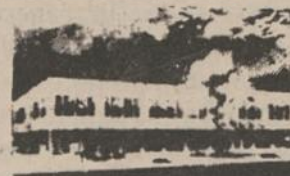
UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7½% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6½% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitos įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

A new manufacturing facility engaged in heavy metal machining & fabricating has ground floor opportunities for:

MAINTENANCE MECHANICS

with experience on

BORING MILLS, DRILL PRESSES, OVERHEAD CRANES, NC MACHINES & OTHER FACETS OF INDUSTRIAL MAINTENANCE. Some electrical experience.

MAINTENANCE HELPER

Some mechanical experience.

Excellent working climate, pay and group insurance benefits. If you would like immediate employment in a modern new facility, qualified persons apply at

1314 W. BELT NORTH, HOUSTON, TX.

OR CALL 713-467-7248 FOR APPT.

(27-38)

SPRAGUE TEXTRON OWENTON, KENTUCKY

Sprague Textron is currently seeking additional personnel in its management staff at its Owenton, Kentucky facility, located within easy commuting distance of Cincinnati, Louisville, and Lexington. We provide a good salary, comprehensive benefits, relocation assistance and ample opportunity to grow within a division of a Fortune 100 Corporation. Sprague, a manufacturer of gas meters, regulators, and pipeline products for the natural gas industry, needs the following qualified personnel:

MATERIAL CONTROL MANAGER

Degreed 5 years experience in production and material control management. Mid to high 20's.

MAINTENANCE & TOOL SUPERVISOR

Engineering degree, 5 years experience in a machine shop environment, 20's.

MACHINE SHOP AND GENERAL ASSEMBLY FOREPERSON

Degreed, prefer engineering or business, zero to 3 years experience. High teens to low 20's.

JUNIOR MANUFACTURING ENGINEER

Degreed, zero to 2 years experience. Mid to high teens.

TO APPLY, SEND YOUR RESUME TO:

MISS KAREN OGBURN
SPRAGUE TEXTRON
P. O. BOX 482, OWENTON, KY. 40359

Equal Opportunity Employer M/F/H

VOLKSWAGEN OF AMERICA, INC., STAMPING PLANT IN SOUTH CHARLESTON, WEST VIRGINIA HAS PERMANENT OPENINGS FOR:

JOURNEYMEN TOOL AND DIE MAKERS

APPLICANTS MUST HAVE 8 YEARS OF EXPERIENCE WITH LETTERS OF VERIFICATION OR BE GRADUATES OF A BONA FIDE APPRENTICE PROGRAM.

Please call collect

304-744-4601, extension 262

VOLKSWAGEN OF AMERICA, INC.

Personnel Department

3100 MacCorkle Ave., SW
South Charleston, WV 25303

Volkswagen is an Equal Opportunity Employer

(33-37)

FACTORY PERSONNEL

MUST HAVE MECHANICAL BACKGROUND. CAN SHOP PREFERRED. APPLY IN PERSON BETWEEN 10 A.M. & 2 P.M.

STEEL TIN CAN CORP.

1101 Todds Lane (off 8300 Blk. Pulaski Highway)
Baltimore, Md. 21237

(35-38)

SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBOS DARBAI IR PLANAI

JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba, kurią, devintosios LB tarybos pavestas, 1979 m. pabaigoje sudarė pirm. Vytautas Kutkus Detroite, paveldėtas kultūros, švietimo ir visuomeninės veiklos sritis praplėtė ir į socialinę sritį. Jai vadovauti į Krašto valdybos sudėtį sutiko įeiti dr. Antanas Butkus iš Clevelando. Socialinių reikalų tarybą jis sudarė iš įvairiose Amerikos vietose gyvenančių tos srities ar jai artimų sričių specialistų ir darbuotojų.

Gaila, kad į socialinės veiklos sritį Bendruomenė atėjo tiek daug metų pavėlavusi. Praleista daug gerų progų ir galimybių panaudoti buvusias ir vis naujai steigtas socialines valdžių programas panaudoti šio krašto lietuvių išeivių invalidams, senimui neturtintiems studentams, daugia vaikėms šeimoms ir kitiems pagalbos reikalingiems. Dabar yra prasidėję laikai, kai įvairių laipsnių valdžios nuo federalinės iki miestų bei miestelių, kovodamos su infliacija, ima įvairias šalpos programas smarkiai apkarpyti, ar net naikinti. Tačiau ir dabar, žinant kodėl, kur ir kaip eiti, dar galima daug laimėti.

Pirm. dr. A. Butkaus ir jo artimųjų bendradarbių energija ir sumanumas davė tarybos sunkiai pradinei veiklai būtino ir aiškiai pastebimo dinamizmo. Jis jau yra apsiėmęs atliktais ir užplanuotais darbais. Jų ryškieji prašosi bent trumpai suminimi.

Vyresniojo amžiaus lietuvių surašymas

Vos susiorganizavusi, Socialinių reikalų taryba savo

dėmesį atkreipė pirmiausiai į išeivijos vyresnius, kuriems tarybos veikla daugiausiai galėtų būti prasminga. Norėdama tos kategorijos lietuvių charakteristiką ir poreikius suvesti į statistinius davinius, taryba suredagavo išsamesnę anketą. Su ja pirmiausiai kreipėsi į virš 60 metų amžiaus išeivius Clevelande, Chicagoje ir Hot Springs apylinkėje. Dabar jau gauti atsakymai iš 65% užklaustųjų, atliktas kompiuterizavimas, daviniai analizuojami. Tą darbą atlieka sociologė dr. Regina Kulienė. Daviniai bus naudingi ir būtinai, tolimesnę tarybos veiklą planuojant ir realizuojant.

Lietuvių sodybos kūrimas

Anketos daviniai liudija, kad daugelis tos kategorijos išeivių domisi lietuviškųjų sodybų kūrimu ir norėtų jose gyventi. Dėl tokios sodybos įkūrimo Clevelando lietuviams Socialinių reikalų taryba, susitarusi su LB Ohio apygardos ir Clevelando apylinkės valdybomis, birželio 23 d. sukvietė iniciatorių grupę, kurioje dalyvavo V. Bacevičius, dr. A. Butkus, J. Malskis, J. Mikonis, J. Neimaniėnė, A. Širvaitis, inž. B. Snarskis, V. Staškus ir P. Šukys. Jie sutarė aktyviai pradėti tirti sodybos kūrimo galimybes. Sudaryta sklypo ieškojimo komisija: pirm. B. Snarskis, J. Malskis ir J. Mikonis. Adv. A. Širvaitis — teisinis patarėjas. Užmegstas ryšis su statybos firmomis Washingtono ir Clevelande (su Voinovich bendrove). Atlikus parengiamuosius uždavinius, bus sušauktas plates-

nis visuomenininkų pasitarimas.

Socialinės gerovės savaitgalis

Socialinių reikalų taryba, bendradarbiaudama su Ohio apygardos ir Clevelando apylinkės valdybomis, lapkričio 14-15 dienomis rengia Socialinės gerovės savaitgalį tarybos darbams ir planams aptarti.

Lapkričio 14 d., šeštadienį, įvyks koncertas su soliste Daiva Mongirdaite ir Bostono vyrų sekstetu (vad. muz. Gaidelis).

Lapkričio 15 d., sekmadienį, organizuojamas simpoziumas. Apie tarybos veiklą kalbės dr. A. Butkus ir nariai.

Viskas vyks DMNP parapijos patalpose.

V. Mariūnas

CLEVELANDO PARENGIMAI

- RUGSĖJO 5 D. LAS: Seniūnų Tarybos ir atstovų suvažiavimas Lietuvių Namuose.
- RUGSĖJO 6 D. Laisvosios Lietuvos 35 metų paminėjimas Lietuvių Namuose.

amber studios, inc.

505 East 185 Street;
Euclid, Ohio 44119
Tel. 531-3500

Pas mus rasite didelį pasirinkimą meno išdirbinių (keramikos ir skulptūros), žinomų menininkų paveikslų, foto darbų, meno reikmenų ir gintaro papuošalų. Didelis paveikslų ir foto rėmų pasirinkimas ir jų įrėmavimas, bus atliktas pagal jūsų pageidavimus.

Studija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12-6 val. vak., antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 12-9 val. vak. šeštadieniais nuo 10-6 val. val. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas

• RUGSĖJO 13 d. Abiturientų balius. Rengia LB Ohio apyg. valdyba.

• RUGSĖJO 18 Lietuvių namų salėje Bronio Railos ir jo knygos "Vaivos rykštė" sutiktuves. Rengia Tėvynės Garsų radijas.

• RUGSĖJO 20 D. pietūs žurnalui "Karys" paremti. Rengia L. K. V. S. "Ramovė" Clevelando skyrius, Lietuvių namuose.

• RUGSĖJO 26 D. Vasarą palydint balius Lietuvių Namuose. Rengia Neringos skaučių tuntas.

• RUGSĖJO 27 d. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė.

• RUGSĖJO 26-27 D. Meinininko Baltuonio medžio drožinių paroda. Rengia: Lietuvos Vyčių 25 kuopa.

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

RITA MATAS

ISTAIGOS
ADMINISTRATORE

Bendradarbiai:
DALIA ŠIRVAITIS
ANTANAS KALVAITIS
ALGIS MATAS
TONI LINDEN
DALIA KASULAITIS
PETRAS MATAS
RAY SABALIAUSKAS
PATRICIA A. SAJOVEC
VYTAS MATAS —
teisinis patarėjas

PILNATEISE NEKILNOJAMOJO TURTO
IVERTINTOJA.

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CAMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)
LCMLS — Lake County
RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba jeigu jums reikia namų įvertintojo mokesčių ar kitokiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VĖRĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailes darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

Dirvos skaitytojų ir rėmėjų būrelis Los Angeles, Ca., susitikę Jono ir Dalios Navickų namuose per Dalios tėvėlių Jono ir Veronikos Andrašiūnų 50 metų vedybinės sukakties minėjimą. Jonas Andrašiūnas (sėdi vidury), pulkininkas, dailininkas; Verutė (stovi, antra iš kairės) — mokytoja. Jų darnaus ir gražaus gyvenimo sukakties minėjimo programą pravedė Dalila Mackialienė (sėdi prie J. Andrašiūno) — aktorė, režisierė, persikelianti gyventi su vyru Baliu į Floridą. Kiti nuotraukoje, iš dešinės: M. Lembertienė, poetas Pr. Visvydas, dr. Z. Brinkis, archit. E. Arbas, poetas Bern. Brazdžionis, jo žmona Aldona, p. Radvenienė ir rašyt. Alė Rūta.

• **APDRAUDOS** reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

• **OHIO AUTO BODY**, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepti į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į **ČIPKUS REALTY**, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

HOUSE FOR SALE

Marcella, 3 bedroom single, central A-C. Finished basement, new driveway. Well consider any financing. By owner. Call: 692-0127.

TARAŠKŲ ŠEIMA,

Vien iš aktyviausių LSK Žaibo prieauglio sportininkai, sėkmingai besireiškia plaukime ir lengvojoje atletikoje. Iš kairės: Motiejus 9 m., Vincas 11 m., Petras 12 m. ir Antanas 13 m. Taraškai.

MOKINIŲ REGISTRACIJA

Tėvai prašomi užregistruoti visus vaikus, kurie šimet lankys Clevelando šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos vaikų darželį, o taip pat ir į kitus skyrius įstojančius naujus mokinius. Registracija įvyks sekmadieniais, rugpiūčio 30 ir rugsėjo 6 d., 11 val. ryto DMNP parapijos kavinėje.

Mokykloje veiks 12 skyrių, vaikų darželis ir dvikalbė klasė silpnai kalbantiems ar visai nekalbantiems lietuviškai. Bus dėstoma lietuvių kalba ir lite-

ratūra, Lietuvos istorija ir geografiija, visuomenės mokslas, tikyba, tautiniai šokiai, dainavimas, audimas bei kitų rūšių tautodailė ir liaudies instrumentų muzika. Vaikai taip pat bus ruošiami lietuviškai išpažinti ir pirmajai šv. Komunijai.

Smulkesnę informaciją teikia mokyklos direktorė V. Bučmienė (telefonas 481-0653).

MOKSLO METŲ PRADŽIA

Clevelando šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinių vasaros darbų patik-

JEIGU JUSU ATEITIS NEATRODO SVIESESNE, JUS NESIKREIPIATE TEN KUR REIKIA.

Tarp dabar ir 1990 m. — bus 16 milijonų naujų darbų — darbų su ateitimi ir Cuyahoga Community College gali duoti jums išsimokslinimą reikalingą jo gavimui — idomos sritys kaip sveikatos, biznio, inžinerijos ir public service. Šviesesnei atečiai susidomėkit CCC.

Cuyahoga Community College

A real education for the real world Off-campus credit, Eastern Metro Western Non-credit personal development 464-3535 241-5365 842-7773 241-5399

rinimas ir pataisų egzaminai įvyks trečiadienį, rugsėjo 2 d., 7 val. vakaro DMNP parapijos mokykloje.

Mokslas visiems mokiniams prasidės šeštadienį, rugsėjo 12 d. Visi mokiniai prašomi su tėvais atvykti į parapijos salę 8:45 val. ryto. Po pamaldų ir bendro susirinkimo mokiniams prasidės pamokos, o tėvams — pasitarimas su mokyklos direktore ir tėvų komitetu.

GRANDINELĖS REPETICIJŲ TVARKA 1981-82 METŲ SEZONUI

Koncertinės grupės repetitijos vyks trečiadieniais, 7:00 p. p., DMNP auditorijoje ir sekmadieniais, 12:15 p. p. East Cleveland YMCA gimnastikos salėje. Pirmoji repeticija bus rugsėjo 9 dieną, 7 val. vakaro.

Vaikų grupė repetuos penktadienio vakarais nuo 6:45 iki 8:30. Pirmoji vaikų repeticija bus rugsėjo 11 d., 6:45 val. vakaro, DMNP auditorijoje. Tuo pačiu laiku kviečiamas vaikų grupės tėvų pasitarimas.

Laike rugsėjo mėnesio į abi grupes priimami nauji šokėjai ir muzikantai. Dėl įstojimo tartis su grupių mokytojais Liudu Sagiū, Liutkute-Freudenberger ir Dalia Motiejūniene.

• Kęstutis Slotkus, Kolumbijos jaunimo veikėjas, grįždamas iš PLJS lietuviškų studijų savaitės, sustojo kelioms dienoms paviešėti dr. Edm. ir Mildos Lenkauskų šeimoje.

Slotkai netoli Bogotos Andų kalnuose turi didelį ūkį, kurį tvarko tėvai su septyniais vaikais. Nors ir toli gyvendami nuo lietuviškų centrų, visi Slotkų vaikai išmoko gražios lietuvių kal-

bos iš savo tėvų ir senelių. Kęstutis Slotkus, dailus ir lieknas vyras, ūkio administratorius yra baigęs Kolumbijoje agronomijos mokslus. Praėjusiais metais, viešėdamas Clevelande, K. Slotkus Tėvynės Garsų keliaujančiam mikrofonui pareiškė, kad JAV lietuviai turi perteklių lietuviškų gėrybių, deja, vyresnieji dėl tų gėrybių per daug ginčijasi, o jaunoji karta nepakankamai vertina tai, ką turi.

• Tautos šventės minėjimas rugsėjo 5 d., rengtas LB Clevelando apyl. valdybos, neįvyks dėl tuo metu ruošiamų kitų parengimų.

PATRIA prekybos namuose, 794 East 185th St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų produktų, lietuviškos juodos duonos. Dovanų skyriuje didelis pasirinkimas spalvoto ir baltą kristalo. Taip pat rasite gintaro, medžio drožinių, audinių ir kt. Kreipkitės pas H. Kripavičių, tel.: 216-531-6720.

IMMEDIATE OPENING FOR PATTERN REPAIR PERSON UAW SHOP

Apply in person or send resume to: NEW HAVEN FOUNDRY C/O THOMAS W. LARSON Director of Industrial Relations 58391 MAIN STREET NEW HAVEN, CT. 06408 (32-35)

WANTED AT ONCE JOURNEYMAN TOOLMAKERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. For all shifts. We offer competitive wages and no lay-offs, complete benefit package and some overtime. Apply call or write to: Mr. Ron Norris C & A TOOL ENGINEERING, INC. 111 S Main St. Churubusco, Indiana 46723 (10 Miles No. of Ft. Wayne) 219-693-2167

An Employee Participation Company (33-39)

Superior Savings ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00, šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

• Dr. inž. Ričardas S. Pauliukonis apgynė dizertaciją tema PROSPECTS of IMMORTALITY vis a vis CRYOGENIC SCIENCE & TECHNOLOGY ir įsigijo Filosofijos Doktaro laipsnį iš Tarptautinio Institute for Advanced Studies, prie St. Louis, Mo. universiteto.

• Tėvynės Garsų radijo programa bus ši sekmadienį, rugsėjo 6, 6 val. 30 min. ryto per WZZP FM 106 stotį. Programa skiriama Lietuviių tautos šventei paminėti.

• "Vaivos rykštės" autorius Bronys Raila yra pakeičiamas į Clevelandą. Jis viešės porą savaitių Chicagoje, kalbės Pasaulio Lietuviių

Gydytojų sąjungos suvažiavime ir Santaros dienoje Taboro farmoje. Į Clevelandą atvyks rugsėjo 16 ir apsigyvens pas Nastutę ir Balį Gaidžiūnus. Penktadienį, rugsėjo 18, 7 val. 30 min. vak. Lietuviių namuose įvyks "Vaivos rykštės" ir jos autoriaus Bronio Railos sutiktuvės. Visi lietuviai kviečiami rugsėjo 18 vakarą skirti įdomiam literatūriniam įvykiui — pirmosios radijo žurnalistikos knygos sutiktuvėms.

NERINGOS TUNTAS PRADEDA DARBA

Rugsėjo 14 d., pirmadienį, Neringos skaučių tuntas pradeda savo darbo metus. Visos skautės renkasi 6:45 v. v. DMNP parapijos sveitainėje, tvarkingose uniformose.

Kaip ir visada sueigos vyks kiekvieną pirmadienį.

Tėveliai, norį įrašyti savo dukras į skautes, kviečiami atvežti jas tą pačią dieną 6:30 v. v.

Tenelieka nė vienos lie-

tuvaitės, kuri nebūtų turėjusi progos pažinti ugdomo idealo — Dievui, Tėvynei ir Artimui.

ISVYKA LAIVU

Neringos tuntas rugsėjo 13 d., sekmadienį, ruošia išvyką Goodtime II laivu.

Renkamasi 12 val. DMNP parapijos kieme. Išvykoje dalyvauti kviečiami taip pat tėveliai ir artimieji. Norintieji dalyvauti registruojasi pas D. Belzinskiene 486-5634 ar tuntininkę S. Gedgaudienę 321-4751 iki rugsėjo 6 d.

• Lietuviių klubo gegužinėje, įvykusioje praėjusį sekmadienį rugpiučio 30, buvo šeši šimtai svečių. Miesto meras George Voinovich į gegužinę atvažiavo su visa šeima ir čia praleido ištisą valandą. Miesto tarybos 11-tos apylinkės narys David Trenton į gegužinę atvažiavo taip pat su šeima. Jis ši rudenį vėl kandidatuoja į šios apylinkės (seniau vadinosi 32-ji) atstovus.

Meras Voinovich, sveikindamas Lietuviių klubo metinės gegužinės svečius, pasibėžė, kad Lietuviių namai ir Dievo Motinos parapija vienuoliktąją apylinkę išlaikė homogenišką, patrauklią visiems gyventojams. Kadangi ir pats meras gyvena lietuviių apylinkėje (pirkto Vacio Petkaus namą per Danos Čipkienės nekilnojamo turto įstaigą), jis linkėjo ir toliau išlaikyti miesto šiaurės rytų apylinkę gražią ir patrauklią.

Visiems svečiams patiko naujoji gegužinės vieta, kurios savininkai yra Austrų klubas. Lietuviių klubo direktoriai ir talkininkai sušilę darbavosi, kad svečiai būtų patenkinti ir užimti. Žinoma, daugiausia pareigų teko pačiam pirmininkui Zeronui Dučmanui, bet jis jas atliko gražiai.

• Gražina Kudukienė, pagarsėjusi savo iniciatyva surengti Clevelande prezidentinių kandidatų debatus, įsteigė savo visuomeninių ryšių (Public Relations) įstaigą Bond Court viešbu-

čio rūmuose. Gražinos Kudukienės ofiso partneris yra žymus visuomeninių ryšių specialistas William Silverman.

LAISVOSIOS LIETUVOS PAMINĖJIMAS

Rugsėjo 6 dieną, sekmadienį, 3 val. p. p. Lietuviių Namuose rengiamas LAISVOSIOS LIETUVOS laikraščio 35 metų sukakties paminėjimas.

Kalbą pasakys LL įgal. leid. pavaduotojas inž. K. Oželis. Meninę dalį atliks sol. J. Kazėnas ir Čiurlionio ansamblio liaudies meno muzikos instrumentalistai, vadovaujami muz. O. Mikulskienės.

Lietuviškoji visuomenė kviečiama dalyvauti. Po minėjimo vaisės-kavutė. Rengia L.A.S. Clevelando skyrius.

SUSITUOKĖ

• Jūratė Petraitytė ir Juozas Šepikas rugpiučio 29 d. susituokė DMNP parapijos bažnyčioje.

Vestuvių vaisės įvyko Lietuviių Namų salėje.

• Laimutė Švarcaitė ir Donald Kormos rugpiučio 29 d. susituokė šv. Jurgio lietuviių parapijos bažnyčioje.

Vestuvių vaisės įvyko Brookridge Party Center salėje.

ADELĖS ŠIAUČIŪNAITĖS IR ALFONSO BALIŪNO SUTUOKTUVĖS

Praėjusį šeštadienį, rugpiučio 29, Dievos Motinos bažnyčioje susituokė Adelė Šiaučiūnaitė ir Alfonsas Baliūnas. Sutuoktūvių apeigas atliko ir šv. mišias atnašavo parapijos klebonas kun. G. Kijauskas, S. J., asistuojant kun. A. Goldikovskui. Jaunosius lydėjo jų artimieji draugai — dr. Danguolė Tamulionytė ir Romas Bridzius.

Sutuoktūvių vaisės vakare vyko Slovėnų salėje, kur dalyvavo per šimtą žmonių: jaunųjų giminės, kai kurie atvykę iš Chicagos ir Kanados, ir artimieji clevelandiškiai. Vaisių pradžioje kun. G. Kijauskas sukalbėjo maldą, toliau jas sklandžiai ir nuotaikingai vedė Alfonso jaunystės draugas Romas Zorska.

Jaunosios tėvai — Adelė ir Jonas Šiaučiūnai, jaunojo tėvas senokai miręs, motina Adelė Baliūnienė, visi Clevelande gerai pažįstami.

• Daiva Motiejūnaitė ir Vidas Tatarūnas rugsėjo 5 susituoks Dievos Motinos bažnyčioje. Jaunoji yra Gyčio ir Nijolės Motiejūnų vyriausioji duktė, o jaunikis — Henriko ir Romos Tatarūnų vyriausias sūnus. Į vestuves atvyksta abiejų šeimų daug giminaičių iš Chicagos, Detroito ir kitų miestų.

• Octoberfest Darbo dienos savaitgalį jau keturioliktai metai iš eilės rengiamas Clevelande, kurio pelnas skiriamas labdaros reikalams. Jo organizatorius yra Steve Bencic.

Visa programa vyks Cleveland Convention Center, gros geras Lombardo orkestras, 30 tautybių šoks tautinius šokius ir upe liesis alus. O vaikams tūkstančiai malonumų. Įėjimas tik 4 dol. Pensininkams 2 dol. ir vaikams iki 14 m. veltui.

Atsilankykite rugsėjo 4, 5, 6 ir 7 d.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

HOUSE FOR SALE

HILLER AVE. off 185th. Neat, clean 3 bedroom Brick Colonial with formal dining, panelled recreation room, detached garage, lovely yard. Owner has bought, make offer. \$48,900 G. Mishaga 381-9372.

McLEAN REALTY, INC.
382-3400

DIRVA

• DIRVA ateinančią savaitę (rugsėjo 10 d.) dėl Darbo Dienos šventės neišeis. Sekantis numeris išeis rugsėjo 17 d. data.

PARĖMĖ DIRVĄ

Per Vilties draugijos pirmininką dr. D. Degėšį, Dirvai paremti įteikė aukas: dr. D. Giedraitis iš Elgin 100 dol. ir dr. V. Tumasonis iš Chciagos 50 dol. Be to, vienas rėmėjas, prašęs jo pavardės neskelbti, įteikė 500 dol.

Visiems aukojusiems Dirva nuoširdžiai dėkoja.

• LB Cape Cod apylinkės valdyba per išd. I. Jansonienę Dirvai paremti atsiuntė auką 20 dol. Ačiū.

• R. Isdunis, Floridoje, atnaujindamas prenumeratą pridėjo auką, pastebėdamas, kad Dirva yra geriausias lietuviškas laikraštis Amerikoje. Ačiū.

L.S.T. KORP! NEO-LITHUANIA IŠVYKOS Į CHESTERTON, IND., JONYNO SALĖJE, PROGRAMA

Rugsėjo 5 d.:

11 val. registracija.
12 val. vėliavos pakėlimas
12:30 val. užkandžiai, po jų kolegiskasis bendravimas ir sportas.

4 val. garbės fil. ir poeto Stasio Santvaro paskaita, tema "Išėjimo kultūrinis stovis". Meninę dalį atliks fil. Ant. Smetona.

6:30 val. vakarienė.
8:30 val. tradicinis alutis.
10 val. šokiai, grojant jaun. korporantų orkestrui, vad. Vyt. Pliopliui.

Rugsėjo 6 d.:

11:30 val. mišios už žuvusius ir mirusius Korp! Neo-Lithuania ir Filiae Lithuaniae narius šv. Onos bažnyčioje, Beverly Shores, Ind. Mišias atnašaus kun. J. Borevičius.

1 val. užkandžiai.
2:30 val. kolegiskasis bendravimas ir sportas.
4:30 val. svarstybos, te-

ma "Jaunesniosios kartos dalyvavimas tautinėje veikloje", pasisako: dr. Algirdas Budreckis, Vilija Kerešlytė, Jūratė Tautvilaitė, Vytautas Kasniūnas jun., Gražina Gražienė ir Vytautas Plioplys. Moderatorius fil. J. Jurkūnas.

6 val. vėliavos nuleidimas.

8 val. vakarienė, meninė programa ir šokiai, grojant neolituonų orkestrui, vad. fil. Alg. Modestui.

LOS ANGELES

LIETUVOS PREZIDENTO ANTANO SMETONOS FILMOS ATNAUJINIMUI AUKOTOJŲ SĄRAŠAS:

A. L. T. S-gos Detroito skyrius — 100 dol.; A. L. T. S-gos Clevelando skyrius (anksčiau davė 300 dol.) — 50 dol.; Jonas ir Nelė Mokaikiai, Los Angeles, Cal. — 50 dol.; Mykolas ir Petronėlė Karaičiai, St. Petersburg, Fl. — 40 dol.; Vytas ir Bronė Mikliai, St. Petersburg, Fl. — 25 dol.; Teodoras Blinstrubas, Chicago, Ill. — 25 dol.; Pranas ir Elena Skirmantai, Los Angeles, Ca. — 25 dol.; Janina Šišienė, Los Angeles, Ca. — 25 dol.

• Prez. Antano Smetonos filmo pagaminimo išlaidoms padengti dar trūksta pinigų. Dar ne visi ALT S-gos skyriai parėmė šį darbą.

Asmenys, norintieji prisidėti prie šio darbo su auka, pinigus prašom siųsti buvusiam ALT S-gos pirmininkui Antanui Mažeikai, 13055 Mindanao Way #3, Marina del Rey, Ca. 90291, tel. (213) 821-8681.

Šis filmas pirmą kartą bus rodomas Los Angeles šv. Kazimiero salėje rugsėjo 20 dieną, sekmadienį, 12:30 val. p. p.

Maloniai kviečiami visi, jauni ir suaugusieji šį garšinį ir spalvotą filmą pamatyti.

Įėjimas suaugusiems 2 dol. asmeniui. Mokyklinio amžiaus vaikams veltui.

PREZIDENTO ANTANO SMETONOS FILMAS LOS ANGELEJE

š. m. rugsėjo mėn. 20 d., sekmadienį.

Lietuvos Respublikos Prezidento ANTANO SMETONOS filmas iš Nepriklausomybės laikotarpio, jo atvykimas į J.A.V., priėmimas įvairiuose miestuose, tragiška mirtis ir iškilmingos laidotuvės.

Filmas bus rodomas po pamaldų 12:30 val. p. p. šv. Kazimiero parapijos salėje.

Filmą pristatys inž. Antanas Mažeika.

Po filmo kavutė.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

A.L.T. S-gos Los Angeles Skyriaus Valdyba

LAUKIAME GYDYTOJŲ CHICAGOJE

Nors retkarčiais norėtusi pakalbėti ir su tais, kurie gyvena toli nuo centrų, kurie užsidarę savo siaurame ratelyje ir profesiniame darbe. Neįmanoma informuoti jus, kolegos, apie kiekvieną centro valdybos planą ir darbą. Negalime ir tikėtis, kad kiekvienas mūsų pajudėjimas būtų jūsų gyvai reaguotas. O būtų idealu, kad dauguma mūsų šeimos narių džiaugtųsi, kada mes patenkinti, pabartų, kada mes apsileidžiame, liūdėtų, kada mums nesiseka, paskatintų, kada pavargstame. Laikas, nuotoliai, amžius yra labiau palankūs apatijai negu entuziazmui, abipusiam dialogui, gyvybei.

Mirtis kedena mūsų gretas. Ypač tuos, kuriems Ne-

priklausoma Lietuva davė viską: gyvybę ir mokslą, meilę savo kraštui ir pareigos jausmą jai. Ateina naujoji karta. Galime gėrėtis jais, nes jie ne tik sąmoningai atėjo iš savo šeimų, savo organizacijų, bet jie drąsūs, be to nepasitikėjimo komplekso, kuris vyresniuosius tremtinius dažnai lydėjo. Jie ne tik kalba ir galvoja lietuviškai, bet ir nesigėdi būti lietuviu, kaip kultūringos tautos sūnumi, dukra. Iš jų lietuviškasis organizmas ilgai gaus paramos. Tai šviesioji medalia pusė. O kita? Labai dažnai skaitome spaudoje apie naujus diplomus su plačiais aprašymais. Tai ir viskas. Po to niekur ir niekur gyvos dvasios nebesigirdi, nebesimato. Ir kiek tokių ne-

krologų spaudoje! Jeigu tie šešėliai veikia mus vyresnius, ar jie nepritekdys šviesiosios medalio pusės savo bendraamžių? Kurie bus stipresni? Dvikova neišvengiama.

Visa tai nėra vien filosofavimas, bet fonas, kuriame centrinė vadovybė turi orientuotis. Tai vilionės ir grąšinimai sulaužyti bures be kolegų rūpesčių ir pastangų.

Kas antri metai susirenkame į savo suvažiavimus. Jau įprasta, kad tokie suėjimai būna fizinėmis ir moralinėmis šventėmis, naujos energijos transfuzijomis. Šiais metais ji vyks Chicagoje rugsėjo 5-6 dienomis. Pagrindinę suvažiavimo rolę vaidins jaunieji mūsų kolegos. Suvažiavimas bus mūsų tautos tragedijos ir heroikos ženkle: 40 metų nuo žiauriausių tautos pasipriešinimo — sukilimo.

Kolega, nors ir nebūsi paskaitininku ar kitos programos atlikėju, būk aktyviu suvažiavimo dalyviu, pasisakančiu dėl praeities, svarstančiu ateitį, parodančiu lietuviško organizmo gyvybę ir jos tęstinumą. Mes reikalingi vieni kitiems, mes reikalingi savo pavergtai tautai. Lietuva mūsų nenurašė į nuostolius.

Lauksime Chicagoje!

Dr. Domas Giedraitis
Pasaulio ir Amerikos
Lietuvių Gydytojų
Sąjungos Valdybos
Pirmininkas

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS IR AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMO RUGSĖJO 5-6 D. CONTINENTAL PLAZA VIEŠBUTYJE CHICAGOJE

PROGRAMA

Šeštadienis, 1981 m. rugsėjo 5 d.

Mayfair Room, 3-ias aukštas

09:00-04:00 Registracija

9:30-10:30 Pirmas darbo posėdis

10:30-12:00 Diskusijos temomis:

1. Jaunieji gydytojai — sąjungos ateitis.
2. Kokie galimi ryšiai su okupuotos Lietuvos gydytojais.

1:00

Suvažiavimo atidarymas

Dr. Pranas Sutkus,

Il. Liet. Gyd. d-jos pirmininkas

Invokacija

Vysk. Vincentas Brizgys

JAV ir Lietuvos himnai

Sol. Audronė Gaižiūnienė

Akomp. muz. Alvydas Vasaitis

Atidarymo kalba

Dr. Domas Giedraitis,

PLGS ir ALGS pirmininkas

Sveikinimai

Gen. kons. J. Daužvardienė

Sveikinimai raštu

Dr. Jonas Daugirdas,

PLGS ir ALGS sekretorius

2:00

„Lietuvių Tautos Heroika ir Tragedija“
Bronys Raila

3:00-5:00 Diskusijų tęsinys

6:30 Pažinčių atnaujinimas

7:30 Meninė programa

Sol. A. Gaižiūnienė

akomp. muz. A. Vasaitis

8:00 Vakarienė, šokiai

Wellington Room, trečias aukštas

Sekmadienis, 1981 m. rugsėjo 6 d.

10:00

Pamaldos Tėvų Jėzuitų koplyčioje
5620 S. Claremont Ave.
Žuvusių pagerbimas ir vainiko padėjimas prie paminklo.

11:00

Pusryčiai

1:00-5:00

Mokslinė programa
Dr. Jonas Daugirdas, —
moderatorius

SKRANDŽIO IR DVYLIKAPIRŠTĖS
ŽARNOS OPALIGIŲ TYRIMAS
BEI TERAPIJA

Mokslinėje programoje bus perduodamos paskutinės žinios apie naujus opaligų diagnozės ir terapijos būdus:

Internisto: Kokiais atvejais gastroduodenoscopia naudinga?

Roentgenologo: Gastrografika ar gastroskopi-ja?

Patalogo: Gastrinoma, VIPoma ir kiti kasos piktybiniai sekreciniai augliai

Farmalologo: Naujausios opaligės etiopatogenenezės teorijos.

Chirurgo: Opaligės operacijos 1981 metais.

Onkologo: Skrandžio opos.

Paskaitininkai bus pristatyti suvažiavime

5 valandos I kategorijos CME kreditų bus skiriama kursų dalyviams.

5:00-6:00 Antras darbo posėdis

6:00-7:30 „Fraternitas Lithuanica-Patria“
Gyd. Korp. visuotinas susirinkimas

7:30

Bendra dalyvaujančių vakarienė
Buckingham Room, 2-as aukštas

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo val-

dybos nariui

LIUDUI TAMOŠAIČIUI,

tragiškai žuvus Lietuvoje jo sūnui ALGI-

MANTUI, reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Lietuvos Nepriklausomybės
Fondo Valdyba